

# ಕೊಡಗು ಸಂಗಾತಿ



ಫೆಬ್ರವರಿ 1 ರಿಂದ 15, 2001

ಪೌರೈಕ ಪತ್ರಿಕೆ

(ಪೊನ್ನಿ 19-30 ಮಾಯಿ 1-3)

ನಂ. ೩೫, ಸವಿತಾ ನಿಲಯ, ೧ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ೪ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಪುರಂ, ಮೈಸೂರು - ೫೭೦ ೦೧೨

ಸಂಪಾದಕಿ : ಪಟ್ಟಡ ಶೀಲಾಮಣಿ Registered : 10-01-96 TCI Kar. 09592 ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಅರೆಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತ

Reg. No. KA/SK/MYS-88

ಸಂಪುಟ : 5

ಸಂಚಿಕೆ : 3

ಪುಟಗಳು : 24

ಬೆಲೆ ರೂ. : 6-00



ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಪ್ರೊ|| ದೇಜೆಗೌಡರು

ಲೇಖನ : ಒಳಪುಟಗಳಲ್ಲಿ

ವಸುಂಧರೆ ಮುನಿದು ಭುಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಘೋರ ಭೂಕಂಪದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಗು ಸಂಗಾತಿ ಬಳಗ ಮತ್ತು ಓದುಗರು ಕಂಬನಿ ಮಿಡಿಯುತ್ತದೆ.

## ಜನಗಣತಿ : ಅರೆಭಾಷಿಕ (ಹಳೆಗನ್ನಡ) ಗೌಡ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೊಂದು ಮನವಿ

ಅರೆಭಾಷಿಕ ಗೌಡ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅತೀ ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಶಾಂತಿ, ಸೌಹಾರ್ದ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳ ಸಾಕ್ಷಿ ಇದೆ. ಅಪೂರ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಪರಂಪರೆ ಇದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೈತನ್ಯವಿದೆ. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಂಘಟನೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರೆಭಾಷಿಕ ಗೌಡ ಎಂಬ ಸಮುದಾಯ ಒಂದಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ !

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ಆ ಜನಾಂಗದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕಾರ್ಯ 'ಜನಗಣತಿ'ಯ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ 'ಜನಗಣತಿ' 10 ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇದುವರೆಗೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಐದು ಜನಗಣತಿಗಳಲ್ಲೂ ಅರೆಭಾಷಿಕ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜನಗಣತಿಯ ಮಹತ್ವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ವಿಫಲರಾದದ್ದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ.

ಇದೇ ಬರುವ ಫೆಬ್ರವರಿ 9 ರಿಂದ 'ಜನಗಣತಿ 2001' ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿದೆ. ಈ ಮಹತ್ತರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರೆಭಾಷಿಕ ಜನಾಂಗ ಜಾಗೃತವಾಗಬೇಕು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರೆಭಾಷಿಕ ಎಂಬ ಜನಾಂಗ ಒಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕು. ಈ ಜನಗಣತಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಭವಿಷ್ಯ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕು. ಅರೆಭಾಷೆ ಗೌಡ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಅರೆಭಾಷಿಕ ಯುವಕರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು.

ಜನಗಣತಿಯವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅರೆಭಾಷಿಕರ ಕರ್ತವ್ಯ : ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸಹಸ್ರಾರು ಜನಗಣತಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಲು ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಅಪೂರ್ವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರ ನೀಡುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕ ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕು. ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಕೇಳುವ 23 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಮತ್ತು ಸತ್ಯವಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಾಗಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು. ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಗೌಪ್ಯ ವಾಗಿಡಲಾಗುವುದು. ಪುರುಷರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗಿದ್ದರೆ ಮನೆಯ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿರಬೇಕು.

ಜನಗಣತಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳುವ 23 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರೆಭಾಷಿಕರ ಪಾಲಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆ (7) ಮತ್ತು (10) ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಪ್ರಶ್ನೆ (7) ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಯಾವುದು? ಉತ್ತರ 'ಹಿಂದೂ' ಎಂದಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಪ್ರಶ್ನೆ 10ರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಯಾವುದು? ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಅರೆಭಾಷೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಜನಗಣತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು 'ಅರೆಭಾಷೆ' ಎಂದು ನಮೂದಿಸಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಡಚಣೆ ಉಂಟು ಮಾಡಿದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ, ಕೊಡಗು ಗೌಡ ಸಮಾಜ (ರಿ), ಮಡಿಕೇರಿ, ದೂರವಾಣಿ: 958272 / 29906, 958274 / 58361, 58441 ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಪ್ರಕಟಣೆ : ಕೊಡಗು ಸಂಗಾತಿ

ಮೈಸೂರು ದರದಲಿ ಮಾರಾಟ : ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸುವರ್ಣ ಅವಕಾಶ

**ಶ್ರೀ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಕೃಪ ಟ್ರೇಡರ್ಸ್**

ಭಾರತಿ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಮೈನ್ ರೋಡ್, ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪ - 571 213

ಡೀಲರ್ಸ್ ಇನ್: ಫ್ಲೆವುಡ್, ಹಾರ್ಡ್ ಬೋರ್ಡ್, ಬ್ಲಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್, ಡೆಕರ ಟ್ಯೂವ್ (ಸೈನ್ ಮೈಕಾ) ಲ್ಯಾಮಿನೇಟೆಡ್, ಸೀಟ್ಸ್, ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ರೇಸಿನ್, ಅಡೆಸಿವ್, ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಚಾನೆಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಫರ್ನಿಚರ್ ಪಿಟ್ಟಿಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.

"ಒಮ್ಮೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಮರೆಯದಿರಿ. ಗ್ರಾಹಕರ ತೃಪ್ತಿಯೇ ನಮ್ಮ ಸಂತ್ಯಾಜಿ"

ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸದಾ ಸಿದ್ಧ.

ತಕ್ಕಡೆ ಪಿ. ಕಾಶಿ

ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪ

ದೂರವಾಣಿ : ಮನೆ : 48194, ಶಾಪ್ : 48422



2001, ಫೆಬ್ರವರಿ 1 ರಿಂದ 15ರ ತನಕ

ಒಳನೋಟ

**ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ**

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ  
ಕೊಡಗು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ವಿರುದ್ಧ ಜಿ. ಪಂ. ನಿರ್ಣಯ ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿದೆ  
ಪ್ರೌ|| ದೇಜಗೌ ಅವರಿಗೆ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ  
ಕವನ : ಓ ಗೆಳತಿ ಬಾಳ ಸಂಗಾತಿ  
ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಡಾ. ದೇ. ಜ. ಗೌ. ರ ವ್ಯಕ್ತಿ-ಪರಿಚಯ  
ಪಿಯುಸಿವರೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ  
ಅಪರೂಪದ ಮೂರು ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳ ಪತ್ತೆ  
ಬಸಳೆ  
ಹಕ್ಕಿಗಂಡಿ  
ಸಂಗಾತಿ ಭವಿಷ್ಯ  
ಜನವರಿ 26 ರ ಮಹತ್ವಗಳು  
ಕ್ಷಣ ಕಾಲದ ಮರಣ  
ಕವನ : ಇರ್ಪು

**ಅರೆಭಾಷಿಕ ವಿಭಾಗ**

ವಾಂಟೆಡ್ ಮಿಸ್ಟರ್ ರಾಜು - ಧಾರಾವಾಹಿ - 26  
"ಹದಿಹರೆಯದಲ್ಲೇ ಹಲ್ಲೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ"  
ನುಡಿ ಮತ್ತು ಗ  
"ಕೊರೆತ"  
ಕುಳಿಪ್ಪನ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ  
ಮಿಲ್ಮಿ ಮೈದ  
ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಲ್ಲುದು ಬ್ಯಾಡ  
ಕವನ : ನಿಂಗಾಗಿ  
ಸಂಗಾತಿ ಪದಬಂಧ — ೧. 'ಸಿಂಚನ'

**ಲೇಖಕರು**

**ಪುಟಗಳು**

- ಸಂಪಾದಕೀಯ	02
- ಸಂಗಾತಿ	02
- ಸಂಗಾತಿ	03
- ತುಂತಚೆ ಕೃತಿಕುಮಾರ್ ಚಿಟ್ಟಪ್ಪ	03
- ಪಿ. ಆರ್. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ	04
- ಸಂಗಾತಿ	05
- ಎಂ. ಜಿ. ಶೇಟ್	06
- ಸಂಗಾತಿ	07
- ಬಿ. ಆರ್. ಚೋಯಪ್ಪ	08
- ಜ್ಯೋತಿಷ್ ಗಿರೀಶ್ ಕುಮಾರ್	10
- ಆಜಡ್ಯ ರಾಣಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ	10
- ಡಾ   ಪ್ರವೀಣ ಯನ್. ಎಸ್.	11
- ಮೂಡಗದ್ದೆ ಕೃಪಾ ಈರಪ್ಪ	11
- ಶಂಕರನ ಬಸಪ್ಪ	12
- ಅಣ್ಣೆ ಚೀರಾ ಭಾರತೀ ಸೋಮಣ್ಣ	14
- ಕೊಳಂಬೆ ಮಮತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ	14
- ಕಾನಡ್ಯ ಹನೀಶ್ ಅಪ್ಪಾಜಿ	15
- ಆಜಡ್ಯ ರಾಣಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ	17
- ಕೊರಂಬಡಕ ಹೇಮ ಕುಶಾಲಪ್ಪ	18
- ಕುಂಜಲಿನ ಆರ್. ರಾಜ	19
- ಯಾಲದಾಳು ಚಂದ್ರಕಲಾ	19
- ಅಚ್ಚಲ್ಲಾಡಿ ಕವಿತ ಬೋಜಪ್ಪ	20

	ಚಂದಾ ಕಳುಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಜಾಹೀರಾತು ಪ್ರಸಾರ ಕಛೇರಿ	ಕೊಡಗು ಸಂಗಾತಿ, 35, "ಸವಿತಾ ನಿಲಯ", 1ನೇ ಕ್ರಾಸ್, 4ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪುರಂ, ಮೈಸೂರು - 12. ಫೋನ್ : 0821/516771.
	ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗಾತಿ ಕಛೇರಿ	ಬೈತಡ್ಯ ಜಾನಕಿ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪ, ನಂ. 21-16 ಎಲ್. ಐ. ಸಿ. ಹತ್ತಿರ, ರೇಸ್ ಕೋರ್ಸ್ ರಸ್ತೆ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಫೋನ್ : 08272/28047
	ಚಿಹ್ನೆ, ಹಸೆಮಣೆ/ಶುಭಾಶಯ ಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಕ್ಯಾಷೆಟ್/ಹಿ ಚೈನ್ ಲಭ್ಯ	ಚಿರಿಮನಿ ರಮೇಶ್, C/o ಪಾಂಡ್ಯನ್ ಕ್ಯಾಷೆಟ್ ಅಂಗಡಿ, ಖಾಸಗಿ. ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಫೋನ್ : 08272/29620
	ಕುಶಾಲ ನಗರ	ಕುಂಭಗೌಡನ ಸೋಮಣ್ಣ, ಮಯೂರ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್, ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಕುಶಾಲನಗರ - 571 234 ಫೋನ್ : 08276/73370
	ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ	ಅಮ್ಮಾಜೀರ ಪೊನ್ನಪ್ಪ, 20, 1ನೇ ಮೈನ್, 4ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಸಾಕಮ್ಮ ಗಾರ್ಡನ್, ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು - 04, ಫೋನ್ : 080/6342822
	ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ	ಕಲ್ಲು ಮುಟ್ಟು ಬಸಪ್ಪ, ನಂ. 37, 3ನೇ ಮೇನ್, ನಂಜಪ್ಪ ಬ್ಲಾಕ್, ಕೆಂಪೇಗೌಡ ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು -19, ಫೋನ್ : 080/6500946

ಚಂದಾ ವಿವರ : ಜೀವಾವಧಿ ಸದಸ್ಯತನ - 2000 ರೂ., ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ - 6 ರೂ., ಅರ್ಧ ವಾರ್ಷಿಕ - 75 ರೂ., ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ - 150 ರೂ. (ಅಂಚೆ ಪಚ್ಚ, ಸೇರಿ), ಬಲೆಗೊಂದರಂತೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕೊಂಡು ಬಿಡಿ.

## ಸಂಪಾದಕೀಯ : ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖಾಂತರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ತಾಲೋಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ನದಿ ತೋಡು ಯಾ ಕೆರೆಗಳಿಂದ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ನೇರವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮನೆ ಯಾ

ವಠಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡಿಯೇ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಆಗಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನದಿ, ತೋಡು ಯಾ ಕೆರೆಯ ಕೊಳೆ ನೀರು ನೇರವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಆಗದೆ ಇಲ್ಲದ ರೋಗಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ ಕಾರಣವಾದೀತೆಂದು ಸಂಗಾತಿಯ ಸಂದೇಹ.

## ಕೊಡಗು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ವಿರುದ್ಧ ಜಿ. ಪಂ. ನಿರ್ಣಯ ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿದೆ

ಜಿ. ಎ. ಕರುಂಬಯ್ಯ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಚಂದ್ರಕಲಾ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಕೊಡಗು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಂಘಟನೆಗಳಿಂದ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗದಂತೆ ತಾ. 3ರಂದು ನಡೆದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಕೊಡಗು ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾ ಹೋರಾಟದ ವಿರುದ್ಧ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವುದು ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು, ಜಿ. ಪಂ. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕೆ. ಪಿ. ಚಂದ್ರಕಲಾ ಅವರು ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್‌ನ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಿ. ಎ. ಕರುಂಬಯ್ಯ ಅವರು, ಕೊಡಗು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ನಿರ್ಣಯವು ಜಿ. ಪಂ. ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮೀರಿದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿರುವುದು ಬಾಲಿಶವಾದುದೆಂದು ಚಂದ್ರಕಲಾ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಹಿಂದೆ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಅವರು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಂಡಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಸ್ವತಃ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಅವರು ಕೊಡಗು ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾ ಹೋರಾಟದಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿ, ತಮ್ಮ ಅವಧಿಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದಂತಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವರು ಅಣಕವಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿಎನ್‌ಸಿಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿರುವ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಅವರು, ಕೊಡಗಿನ ವೀರಸೇನಾನಿಗಳಾದ ಫೀಲ್ಡ್ ಮಾರ್ಷಲ್ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ, ಜನರಲ್ ತಿಮ್ಮಯ್ಯ, ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ದಿವಂಗತ ಗುಂಡೂರಾವ್, ಚೆಪ್ಪುಡಿರ ಪೂಣಚ್ಚ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ ಎಂದು ಚಂದ್ರಕಲಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊಡಗು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ವಿರುದ್ಧ ಹಿಂದಿನ ಮಡಿಕೇರಿ

ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಭೆಯು ಖಂಡನಾ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಜಿ. ಎ. ಕರುಂಬಯ್ಯ ಅವರು ಅರಿತುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೆನಪಿಸಿರುವ ಕೆ. ಪಿ. ಚಂದ್ರಕಲಾ ಅವರು, ಜಿ. ಪಂ. ನಿರ್ಣಯದ ವಿರುದ್ಧ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವತಃ ಜಿ. ಪಂ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಭಾಸ್ಕರ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಘರ್ಷದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ್ದರೂ, ಪ್ರಸಕ್ತ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂದು ನೀಡಿರುವ ಸಲಹೆಯು "ಆರು ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಮೂರು ಹೆತ್ತವಳು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದಂತಾಗಿದೆ" ಎಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್‌ನ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು, ಅನಂತರದ ಮೂವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಚಕಾರ ಎತ್ತದ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಅವರು, ಇದೀಗ ಕೇವಲ ಆರು ತಿಂಗಳ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯ ಜಿ. ಪಂ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತಾನು ಶ್ವೇತ ಪತ್ರ ಹೊರಡಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿರುವುದು ಅವರ ಅಪ್ರಬುದ್ಧ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಚಂದ್ರಕಲಾ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆಲ್ಲದೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಜಿ.ಪಂ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ ಅವರು ತಡೆಹಿಡಿಯಬಹುದಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿರುವ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿರುವ ಚಂದ್ರಕಲಾ ಅವರು, ಅಸಂಬದ್ಧ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಕರುಂಬಯ್ಯ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

— ಸಂಗಾತಿ

ಗಾಳಿ, ಮಳೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕೊಡೆ (ಛತ್ರಿ) ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

## ಪ್ರೊ|| ದೇಜಗೌ ಅವರಿಗೆ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ ಸುಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಾರಿತರುವ 'ಪದ್ಮಶ್ರೀ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸಂದ ಗೌರವ' ಎಂದು ದ್ವೈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ. ದೇ. ಜವರೇಗೌಡರು ತಮ್ಮ ಹರ್ಷ ಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಪದ್ಮಶ್ರೀ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ದೇಜಗೌ ರವರನ್ನು ಜಯನಗರದ ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದ ಸಂಯುಕ್ತ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಲೇಜಿನ ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಸ್ಮಾರಕೋದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅವರು ಈ ಲಿನಂತೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು.

'ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ತಕ್ಕ ಿತಿಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೇ ಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನನಗೆ ದೊರೆತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕಿಂತ 'ನ್ನಡಕ್ಕೆ ದೊರೆತಿದೆ ಎಂದೇ ಹೆಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರು.

ನನ್ನ ಗುರು ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕೈ ಁತ್ತು ನಿನ್ನ ಕೈ ಕಲ್ಪವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ನನ್ನ ಿವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಜವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಿ. ಜವರೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು.

ನನಗೆ ಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಁನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೆ ದೇಶ, ಜನತೆ ಾಗೂ ದುಡಿಯುವ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಓೋಮಾರಿತನ ಬೆಳೆಸಿ ಕೊಂಡರೆ ಮನಸ್ಸು ಕೆಟ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಿೋಹ ಬಗೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತಾವು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಷರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಾಪ್ಪವು ವಿಳಂಬವಾಯಿತೆಂದು ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 'ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಏನು ಆಗಬೇಕಿದೆಯೋ ಅದೇ ಆಗುವುದು ಹಾಗೆಯೇ ಏನು ದೊರಕ ಬೇಕೆಂಬುವುದಿದೆಯೋ ಅದೇ ದೊರಕುವುದು' ಎಂದರು.

'ಯಾವುದೋ ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರಕಿಸಿದೆ. ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಲು ಸರಿಯಾದ ಜನರು ಬರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಯಾರೋ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿಯೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಸರ್ಗದ ನಿಯಮ ಎಂದು ಾಡರು ಹೇಳಿದರು.

ನಾನು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಾಗಿ ಎಂದೂ ಆಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಇದುವರೆಗೂ ಅಸಮಾಧಾನವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಪಾರ ಸಂತೋಷವು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದರು.

ನನಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಿನ್ನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪತ್ರಕರ್ತ ರೊಬ್ಬರು ದೂರವಾಣಿ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆಗಲೇ ನನಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ 25 ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಬರಹ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯ ಬರೆಯದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಆಯುಷ್ಯ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿ ಇರುವವರೆಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೇನೆ ಎಂ ದು ಪ್ರೊ. ದೇ. ಜವರೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು.

— ಸಂಗಾತಿ.

### ಓ ಗೆಳತಿ ಬಾಳ ಸಂಗಾತಿ

ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಲ್ಲೆ ಪ್ರೀತಿಸಿದೆ ನಿನ್ನ ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನೀ ಅರಿಯದಾದ ಓ ಗೆಳತಿ

ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಾ ಮುಳುಗಿದೆ ಓ ಗೆಳತಿ

ಇದ ತಿಳಿಯದೆ ನೀ ತೇಲಾಡಿದೆ ಓ ಗೆಳತಿ

ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಾ ಜಗವ ಮರೆತ ಓ ಗೆಳತಿ

ಆ ಜಗದೊಳು ನನ್ನ ನಾ ಮರೆತ ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಬಾಳ ಬಂಡಿಯ ಹೂಡಿರುವೆ ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಬಾಳ ಬಂಡಿಯ ಗಾಲಿ ನೀನೇ ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಬಾಳ ದಾರಿ ಕಾಣದಾಗಿದೆ ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಬಾಳ ದಾರಿ ದೀಪ ನೀನಾಗಿರುವೆ ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಬಾಳ ಪುಟ ಬರಿದಾಗಿದೆ ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಬಾಳ ಪುಟ ತುಂಬಿಕೊಡು ಬಾ ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಬಾಳು ಮರುಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಬಾಳ ಮರುಭೂಮಿಗೆ ಮರಿಚಿಕೆಯಾಗಿ ಬಾ ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಬಾಳು ಅಂದಕಾರದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದೆ ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಬಾಳ ಜ್ಯೋತಿಯ ಅಲೆಯಾಗಿ ದಡಸೇರಿಸು ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಬಾಳ ಪಯಣದಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿರುವೆ ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಬಾಳ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿ ನೀ ಬರುವೆವು ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಮರು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಂಗಾತಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುವೆ ಓ ಗೆಳತಿ

ನನ್ನ ಮರುಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಸಂಗಾತಿ, ನೀನಾಗಿ ಬಾ

ಓ ಗೆಳತಿ

— ಬರಹ: ತುಂತಚ್ಚ ಕೃತಿಕುಮಾರ್ ಚಿಟ್ಟಪ್ಪ  
ಅರಸೀಕೆರೆ

ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆ.

### ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಡಾ. ದೇ. ಜ. ಗೌ. ರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯ

ಮಾಜಿ ಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ|| ದೇ. ಜವರೇ ಗೌಡರ ಹೋರಾಟದ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಬರಹ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ. ಇವರು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಗಣನೀಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ ಈ ಭಾರಿಯ ಘಟಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು 'ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್' ಪದವಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ.

ನೇರನುಡಿ, ಸರಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ದೂಷಿಸಿದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ. ಇವರು ಯಾವತ್ತೂ ವಿದ್ವತ್ತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವಂತವರು. ಅಂತಹವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಮಾತು ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಕಠಿಣ ಎನಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪರಿಶುದ್ಧತೆ, ಸತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ದೇಜಗೌ ಹೆಸರಾದವರು.

ಆಡು ಮೇಯಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಹುಡುಗ ತನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದ. ಓದಿನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಕಂಡ ಅಭಿವಾನಿಗಳೊಬ್ಬರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಶಾಲೆ ಸೇರಿದ. ಅಧ್ಯಾಪಕನಾದ. ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಪದವಿಗೇರಿ ಕುಲಪತಿಯೂ ಆದ.

ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಪ್ರೊ|| ದೇವೇಗೌಡ ಜವರೇಗೌಡ. ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚಕ್ಕರೆ ಇವರ ಊರು. ಇದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮುದಿಗರೆಯ ಅಣ್ಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜುಲೈ 9, 1919ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಓದು ಚಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ, ಹೈಸ್ಕೂಲು ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ದಲ್ಲಿ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೆಟ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆನರ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದರು. ಪ್ರೊ||ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಯ್ಯ ಡಾ||ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಹೆಸರು ಕೇಳಿ ಆಕರ್ಷಿತರಾದರು. ಕನ್ನಡ ಆನರ್ಸ್ ಸೇರಿದರು. ಇಲ್ಲಿನ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು.

ಕನ್ನಡ ಆನರ್ಸ್ ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಕೊಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಕಲಿಕೆಯ ಆಸೆ ಕೈಗೊಂಡ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರು. ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಶಾಖೆಯ ಗುಮಾಸ್ತರಾದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದ ನಂತರ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎ. ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ 1943ರಲ್ಲಿ ಪದವಿಗಳಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಯನೌದ ಸೇರಿ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಸಿದರು. 1945ರಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃತ್ತಿ, ಚೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನಿಘಂಟಿನ ಶಬ್ದ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕೊಂಡರು.

1945ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ವರ್ಗ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ಶಾಖೆಯ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ 'ಪ್ರಬುದ್ಧ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪಾದಕತ್ವ. 1952ರಲ್ಲಿ ಉಪಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪ್ರಕಟಣ ಶಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ನಂತರ ಪರೀಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ. ಮುಂದೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಿ, ಅನಂತರ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು.

ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿಯ ಕನ್ನಡ ಇಲಾಖೆ ರೀಡರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಪ್ರೊ|| ತಿ. ನಂ. ಶ್ರೀ ಅವರೊಡಗೂ ಆ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಗಂಗೋತ್ರಿಗೆ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳು ಬಂದು ಸೇರಲು ದೇಜಗೌ ಅವರ ಹೋರಾಟ ಸ್ಮರಿಸುವಂತಹದು. ಕನ್ನಡ ಇಲಾಖೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮೊದಲು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳೂ ಬರಲು ಪ್ರೇರಣೆ ಶಕ್ತಿ ಇವರಾದರು.

ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಪಾದನಾ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತಂದು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿತವಾಗಿ ಮುದ್ರಣ ಕಾಣುವಂತಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟಣೆ, ಫಾನಪದ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ವಿಶ್ವಕೋಶದ ಸಂಪುಟಗಳ ರಚನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಅವರದಾಯಿತು. 1969ರಲ್ಲಿ ಕುಲಪತಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿ ದುಡಿದರು.

1970 ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ವೇಳೆ, ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಿರಿದೆ ಜಗೌ ಅವರಿಗೆ ದೊರಕಿತು.

ಕನ್ನಡದ ಗದ್ಯ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ 'ದೇಜಗೌ' ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಭಾಷಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕವರು. ಇವರು ಕೆಲವಾರು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್ , ತಿ. ನಂ. ಶ್ರೀ., ಕುವೆಂಪು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕೆಂಪೇಗೌಡ, ಕಡುಬೆಳ್ಳಿ ಕುಮಾರರಾಮ, ಮೋತೀಲಾಲ್ ನೆಹರು, ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ, ವಚನ ಚಂದ್ರಿಕೆ, ಷಡಕ್ಷರದೇವ, ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಗದಲ್ಲಿ, ಬೆರೆಕೆಸೊಪ್ಪು ಈ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇವರಿಂದ ಹೊರಬಂದವು.

ಕೃಷ್ಣ ಹತೀಸಿಂಗರ 'ನೇಪು ಕಟಿಯಲ್ಲ' ಟಾಲೊಸ್ತಾಯ್‌ರ 'ಪುನರುತ್ಥಾನ' (ಸೋವಿಯತ್ ದೇಶದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಸಿದ ಕೃತಿ) ಜೇನ್ ಆಸ್ಪಿನ್‌ರ ಕೃತಿ 'ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮು' ಇವರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ತಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಕೃತಿಗಳು.

## ಪಿಯುಸಿವರೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ

ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪಿಯು.ಸಿವರೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ ಶೇ. 15ರಷ್ಟನ್ನು ಕಡಿತ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿದೆ.

ಬಾಲನೊಬ್ಬ ಕಲಿತರೆ ಅವನೊಬ್ಬ ಕಲಿತಂತೆ, ಬಾಲೆಯೊಬ್ಬಳು ಕಲಿತರೆ ಕುಟುಂಬವೇ ಕಲಿತಂತೆ' ಎನ್ನುವುದು ಅನುಭವದ ಮಾತು. ಇದರ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟಿರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯತಃ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪಿಯುಸಿವರೆಗೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 11 ಸಾವಿರ ಅಪೂರ್ಣ ಶಾಲಾ ಕೊಠಡಿಗಳಿವೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2001ರ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ 45 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ 10ಂದ 4ನೇ ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ 5ರಿಂದ 7ನೇ ತರಗತಿಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪಂಗಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ವಿತರಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಏಳನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ 16 ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರ ವಾರ್ಷಿಕ 5.3ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಿದೆ.

ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಕಲ್ಪ ತೋಟಿರುವುದರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನ ಹರಿಸಿದೆ. ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು 1000ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ 77 ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗೆ ಅಳವಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಖಾಯಂ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಮೂಲಕ ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಮಂಡಿಸಿದರು.

ಸರ್ಕಾರ ಹಲವಾರು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸದೃಢವಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ ಶೇ. 15 ರಷ್ಟನ್ನು ಕಡಿತ ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಅನುದಾನ ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ಕಡಿತದಿಂದ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ವಂಚಿತವಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿ. ಕಾಂ.ನ ಶಿಕ್ಷಣ ಶುಲ್ಕ ವಾರ್ಷಿಕ 180ರೂ.ಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ 800ರೂ. ಗಳು ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ 360ರೂ. ಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಶುಲ್ಕದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಮುಂದುವರಿಯಲಾಗದು.

ಶುಲ್ಕ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ನಂತರ ಅರ್ಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ನಿಲುಕದಂತಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜೊತೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

### ಆರೋಗ್ಯ

ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪುನರ್ರಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯು ಮುಂದಿನ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಧಿ ನೀಡಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸಲು ತಕ್ಷಣವೇ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಿತಿಯು ಪ್ರಮುಖ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಿಟ್‌ಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಹಲವಾರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಕಿಶೋರಿಗಳ ಇರುತುಸ್ಥಾಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನೈರ್ಮಲ್ಯ ರೂಢಿಯಿಂದಾಗಿ ಯಾತನೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲದೆ ಸೂಕ್ತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಸೋಂಕಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಸಂಭವವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ 18ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆಯವ್ಯಯ ಮಂಡನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತವಾಗಿ 1000 ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಈ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಂದ ಸಜ್ಜುಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞರ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 100 ಸೆಕೆಂಡರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ವರ್ಷಾಂತಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಜೊತೆಗೆ ಮೈಸೂರು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ, ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ತುಮಕೂರು, ದಾವಣಗೆರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಭದ್ರಾವತಿ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಒಟ್ಟು 11 ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶದ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗು

ತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ನೆರವಿನ ಭಾರತ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಯೋಜನೆ ಏಳರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 26 ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಬಹುದಾದ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಲು ಆರೋಗ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಉತ್ತಮ ಉಸ್ತುವಾರಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯದೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಬೆಂಗಳೂರು ಮೂಲದ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯೊಂದು ಇದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ನೆರವು ನೀಡಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

— ಸಂಗಾತಿ

## ಅಪರೂಪದ ಮೂರು ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳ ಪತ್ತೆ

ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ ತಾಲೂಕು ಚಿಕ್ಕಬಾಜೂರು ಸಮೀಪದ 2 ಕಿ. ಮೀ. ದೂರದ ಕೋಟೆಹಾಳ್ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ 3 ಅಪರೂಪದ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು ಪತ್ತೆಯಾಗಿವೆ.

ಕೋಟೆಹಾಳ್ ಗ್ರಾಮದ ಸಮೀಪ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಪಾಳು ಮಂಟಪವಿದೆ. ಇದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಜೂರು-ಹಿರೇ ಎಮ್ಮಿಗನೂರು ರಸ್ತೆ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡೆಯ ಕೆಳಗೆ ಸುಮಾರು 5 ಅಡಿ ಆಳದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಸುಂದರವಾದ ಈಶ್ವರಲಿಂಗ ಪತ್ತೆಯಾಯಿತು. ಕುತೂಹಲ ಗೊಂಡ ಯುವಕರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಗ್ರಹಗಳು ದೊರೆಯಬಹುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಮಂಟಪದ ಸುತ್ತ ಇದ್ದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಣ್ಣನ್ನು ತೋಡಿದಾಗ ಅಪೂರ್ವ ಶಿಲಾ ಶಾಸನಗಳು ಪತ್ತೆಯಾದವು.

ಈಶ್ವರ ಲಿಂಗ ದೊರೆತ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಪರೂಪದ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಮತ್ತು 3 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಭಗ್ನ ನಂದಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಈ ಮೂರು ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಾನ ಶಾಸನವಾಗಿದ್ದು ಇನ್ನೆರಡು ವೀರಗಲ್ಲು ಶಾಸನವಾಗಿದೆ.

ದಾನ ಶಾಸನ : ಈ ದಾನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ ದೇವನು (ಆರನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ) ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನ ಮಾಂಡಲೇಶ್ವರನಾಗಿ (ದಂಡನಾಯಕ) ನೊಳಂಬವಾಡಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ ಪಾಂಡ್ಯ ದೇವನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಗಂಗ ವಂಶದ ಕೊಂಗಣಿವರ್ಮ ದೊರೆಯ ದಂಡನಾಯಕ ರಾಯರಸ ಎಂಬುವನು ಜಾದಿವೂರು (ಈಗಿನ

ಚಿಕ್ಕಬಾಜೂರು) ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖನಾದ ಚಾಮುಂಡಿರಾಯ ಮತ್ತು ಇತರರು ಕ್ರಿ. ಶ. 1116ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಸಿದ್ದ ನಾರಾಯಣ ದೇವರ ನೈವೇದ್ಯಗಾಗಿ ರಾಯರಸನು ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ರುದ್ರಶಕ್ತಿ ಎಂಬ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಧಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಎಂದು ಈ ದಾನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

R120S2PSyದೊರೆತಿರುವ ಎರಡು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದಂತಹ ವೀರ ಪುರುಷರ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುವ ವೀರಗಲ್ಲು ಶಾಸನಗಳಾಗಿವೆ.

ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲುವಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯನಾಯಕ ಎಂಬ ಸಾಮಾಂತನ ಆಳು ಹೊನ್ನಯ್ಯನಾಯಕ ಎಂಬುವನ ಮಗನಾದ ವೇಮಣ್ಣ ಎಂಬುವನು ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ (ಯುದ್ಧ) ಮಡಿದ. ಈ ಕುರಿತಾದ ವೀರಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಪುರಾತನ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವೀರಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 900 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಒಂದು ಪರಾಕ್ರಮದ ರೋಮಾಂಚಕ ಘಟನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಿ ಮಲ್ಲಯ್ಯನಾಯಕ ಮಹಾಸಾಮಂತನಾಗಿ ಜಾದಿವಾರು ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸಾಮಾಂತನಾದ ವೈಜಣ್ಣ ಎಂಬುವನಿಗೆ ಹುಲಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನಂತೆ. ಆಗ ವೈಜಣ್ಣ ಈ ಹುಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ತರುವಾಯ ತಾನು ಸಹ ಮೃತಪಟ್ಟ. ಆಗ ಅವನ ಅಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕವ್ವ ವೀರಗಲ್ಲು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

— ಎಂ. ಜಿ. ಶೇಟ್

ಬರ ಬರುತ್ತಾ ರಾಯನ ಕುದುರೆ ಕತ್ತೆ ಆಯಿತು.



**ಬಸಳೆ**

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೊಪ್ಪು ತರಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಪಾರ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿವಿಧ ಸೊಪ್ಪು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಹಾರದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯ ನೀರು ಹೋಗುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೈತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಯು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬೇಯಿಸಿದ ಸೊಪ್ಪು ತರಕಾರಿಗಳು ಇತರ ತರಕಾರಿಗಳಷ್ಟೆ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ತಿನ್ನಲು ರುಚಿಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಿತವ್ಯಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮ. ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ ಸೊಪ್ಪು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಸಳೆ ಸೊಪ್ಪು ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು.

'ಬಾಸೆಲ್ಲೇಸಿ' ಎಂಬ ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಈ ಬಳ್ಳಿ ಜಾತಿಯ ಬಸಳೆಯನ್ನು ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಬಾಸೆಲ್ಲಾ ರುಬ್ರಾ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಮನೆಯಂಗಳ ಗಳಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪರ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಚಿರಪರಿಚಿತವಾದ ಬಸಳೆ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಭಾರತ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಚೀನಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಅಮೆರಿಕಾ ಹಾಗೂ ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದ ಇತರ ಉಷ್ಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಾಯಿಗೆ ರುಚಿ, ದೇಹಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವಾದ ಬಳ್ಳಿ ರೂಪದ ಸಸ್ಯವಾದ ಈ ಬಸಳೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರದ ಜಾತಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಬಿಳಿ ಬಸಳೆ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಬಸಳೆ. ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ತಿಳಿ ಹಸಿರು ಎಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಡವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ, 'ಬಸೆಲ್ಲ ಅಲ್ಬ' ಎನ್ನುವ ಈ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳು ಅಡಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಹಸಿವು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೊರತೆ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಅಂಟು ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ದೇಹದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಿರಂತರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣಿನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೋಷಕಾಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬಸಳೆಯನ್ನು ಕರಾವಳಿಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ನಿರಂತರ ವಾಗಿ ಸೊಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕಾಂಡದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸೇವಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಸೊಪ್ಪಿಗೆ ತೊಗರಿ, ಹಸರು ಮುಂತಾದ ಬೇಳೆ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರುಚಿಯಾದ ಸಾಂಬಾರು ಮತ್ತು ಬಸಳೆ ಸೊಪ್ಪಿನ ರುಚಿಕರವಾದ ದೋಸೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನೀರು ನಿಲ್ಲದೆ ಬಸಿದು ಹೋಗುವಂತಹ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಬಸಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಕರಾವಳಿಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯ ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಸಳೆ ಸೊಪ್ಪಿನ ಕಾಂಡವನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಸುಮಾರು ಐದಡಿ ಎತ್ತರದ ಚಪ್ಪರವನ್ನು ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಬಲಿತ ಕಾಂಡದ 5-6 ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಬೀಜದ ಮೂಲಕ ವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬಹುದು. ನೆಟ್ಟು 3ರಿಂದ 4ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಒಂದು ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕಾಂಡ ಸಹಿತ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಅಥವಾ ಕೈತೋಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ನೆರಳಿನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಲು ಬಿಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೂ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕತ್ತರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬಿಟ್ಟು ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ನೆಲಗಡಲೆ ಹಿಂಡಿ ಅಥವಾ ಹಸಿರು ಸೊಪ್ಪಿನ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ನಿರಂತರ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಸಳೆ ಸೊಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕಾಂಡದ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

— ಸಂಗಾತಿ

**4 ನೇ ಪುಟದಿಂದ**

ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ್ಯ ಜೈಮಿನಿ ಬಾರತ ಸಂಗ್ರಹ, ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ, ಹೊಸ ಗನ್ನಡ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ, ದೇಜಗೌ ಅವರ ಸಂಪಾದಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು. ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಕಥೆ 'ಹೋರಾಟದ ಬದುಕು' ಮತ್ತೊಂದು ಅವರ ಮೇರು ಕೃತಿ. ಎಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಷ್ಯಾ, ಯೂರೋಪ್ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾ ದೇಶಗಳ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಸಕ್ತಿ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗೆಗಿನ ಅವರ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯ 'ದೇಜಗೌ' ಅವರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ 1978ರಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ

ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ನಿವೃತ್ತರಾದಮೇಲೆ 'ಕುವೆಂಪು ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಟ್ರಸ್ಟ್'ನ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಾಸದ ಮನೆಯನ್ನೇ ಧಾನಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಿವೃತ್ತಿಯ ಇಂದಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲೂ ಬರಹದ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೊಂದೇ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ|| ದೇಜಗೌ ಅವರ ಬದುಕು ಬರಹಗಳು ನಮ್ಮಂತಹ ಅನೇಕರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದೆ.

— ಪಿ. ಆರ್. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ

## ಹಕ್ಕಿಗಂಡಿ

— ಬಿ. ಆರ್. ಚೋಯಪ್ಪ

ಈರನ ತಲೆಗೂದಲು ಗುಂಗುರು. ಅದು ಅವನ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಚಪ್ಪರದಂತೆ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಒಂದು ಸೇರು ಕಾಳನ್ನು ಅವನ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಸುರಿದರೂ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಜನ ಅವನನ್ನು 'ಚಪ್ಪರ ತಲೆ ಈರ ಚಪ್ಪರ ತಲೆ ಈರ' ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹಕ್ಕಿ ಮಾಂಸದ ರುಚಿ ಹಿಡಿದ. ಈರ ಕೇರೆ ಹಾವಿನ ಧರದವನು. ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬಿಲದಲ್ಲಿರಲಿ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲಿರಲಿ ಬಿಡದೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ.

ಬಿಲದ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತಲಾದ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿಯುವುದು ರೂಢಿ. ಮೀನುಕುಳ್ಳ ಹಕ್ಕಿ ಬರೆಯ ಬಿಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ. ಈರ ಕೈಗೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಿಲಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ. ಹಕ್ಕಿ ಕುಟುಕಿಯಾತು ಅಥವಾ ದಾವುಗೀವು ಇದ್ದರೆ.... ಎಂಬ ಭಯ! ಹಕ್ಕಿ ಸಿಕ್ಕಿದೊಡನೆ ಎಳೆದು ಕತ್ತು ಹಿಸುಕಿ ಕೊಲ್ಲುವನು.

ಮರದ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ ಗಿಳಿಮರಿಗಳನ್ನೂ ಬಲಿತಗೆಯದೆ ಬಿಡನು. ಒಮ್ಮೆ ಮರ ಹತ್ತಿ ಮರೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಪೊಟರ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಬಾಯನ್ನು ಕಡಿದು ಅಗಲ ಮಾಡಿದ. ಮತ್ತೆ ಕೈ ಹಾಕಿದ. ಕುಕ್ಕಲು ಬಂದ ತಾಯಿ ಗಿಳಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಕೈ ಚಾಚಿದ. ಅದು ಸಿಗದಿರಲು ಗದರಿಸಿ ಹಾರಿಸಿದ. ಪೊಟರೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಮರಿಗಿಳಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆದ. ಕತ್ತು ಅಮುಕಿ ನೆಲಕ್ಕೆಸೆದ. ಬಿದ್ದ ರಭಸಕ್ಕೆ ಮರಿಗಿಳಿಯ ಎದೆ ಒಡೆದಿತ್ತು. ಬೆತ್ತಲಾಗಿದ್ದ ಅದು ಒದ್ದಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಳೆಮೈಯ ರಕ್ತ ಚೆಲ್ಲಿತ್ತು. ಈರ ಸರಸರನೆ ಮರದಿಂದ ಇಳಿದ. ಇಳಿದನೆಂಬುದಕ್ಕಿಂತ ಚಾರಿದನೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಎದೆಯೊಡೆದು ಸತ್ತ ಮರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ 'ಸಧ್ಯ ಮಾಂಸದ ತುಕುಡ ಹಾರಿಲ್ಲವಲ್ಲ'ವೆಂದುಕೊಂಡು ಚೋಪಾನವಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮನೆಯತ್ತ ಹೊರಟ. ತುಪ್ಪಟ ಸುಲಿವ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆ ಬಗಿದು ಕೆಂಡದ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ಹಾ! ತುಪ್ಪದ ಗಟ್ಟಿ ಎನ್ನುತ್ತ ತುಟಿ ನೆಕ್ಕಿಕೊಂಡ.

ಒಮ್ಮೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಬೈನೆ ಗುತ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ. ಬೈನೆ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದು ತುಂಬಾ ದಿನಗಳೇ ಆಗಿದ್ದವು. ತೆರೆದ ಮಡಿಕೆಯಂತಿದ್ದ ಆ ಗುತ್ತಿಯೊಳಗೆ ಇಣುಕಿದೆ. ಕಾಡುಕೋಳಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಕ್ಕಿದೆ. ಕೋಳಿ ಮೇಚೆಗೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಈರ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಕೋಳಿ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಶತ್ರುವಿನ ವಾಸನೆ ಇರುವುದನ್ನು ಕೋಳಿಯೂ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಇತ್ತ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿ ಬಂದು ಕೋಳಿ ಸಹಿತ ಗದ್ದಾಳೆ\* ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಚೋಲ್ಲು ಸುರಿಸಿದ.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಈರ ಚೊತೆಗೊಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬೈನೆ ಗುತ್ತಿಯತ್ತ ಹೊರಟ. ಗಂವ್ ಕತ್ತಲು, ಚಾಲೆಮುಂದನ್ನು ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮರೆತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರು ಗುತ್ತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದರು. ಕೂಡಲೆ ಗುತ್ತಿಯೊಳಗೆ ಕೈ ಹಾಕಲು ಈರ

ಹಿಂಜರಿದ. ಹಾಳಾದ ಹಾವು ಗೀವು.... ಕಡ್ಡಿ ಗೀರಿದ. ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಗುತ್ತಿಯೊಳಗೆ ಇಣುಕಿದ. ಓ! ಕೋಳಿ, ಹಾಗೇ ಕೈ ಹಾಕಿದರೆ ಹಾರಿ ಹೋದೀತೆಂದು ಹೆದರಿದ. ಕಡ್ಡಿ ಕೆಟ್ಟಿತು. ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಕವುಚಲೆಂದು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದಲೂ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಿರ ಹೋದ. ಇಡೀ ಗುತ್ತಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ. ಹಾಗೆ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೂ ಚೆಂಡೆ ಮುಳ್ಳು ಬಟ್ಟೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸರಿಯಾಯಿತು. ಬಟ್ಟೆ ಮುಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ನೇತಾಡಿತು. ಈರ ಗುತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟ. ಎದೆಗೆ ಬಲವಾದ ಹೊಡೆತ ಬಿತ್ತು. ಈರನಿಗೆ ಇದೇನೂ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದು ಮತ್ತೆ ಅದರೊಳಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿದ. ಕೋಳಿ ಯಾವ ಮಾಯೆಯಲ್ಲೋ ಹಾರಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಚೂರು ಚೂರಾಗಿದ್ದವು. ಈರ ಎದೆನೋವಿನಿಂದ ನರಳಿದ.

ಇಂಥ ಈರ ಅದೆಷ್ಟೋ ಕಿರೋಳಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ. ಆ ಕೋಳಿಗಳು ಬಹು ಚುರುಕು. ಮನುಷ್ಯನ ಇರವನ್ನು ತಿಳಿದೊಡನೆ 'ಕಿರ್ ಕಿರ್ ಕಿರ್' ಎಂದು ಧ್ವನಿ ಮಾಡಿ ಹಾರಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅಂಥವು ಸಿಡಿಗಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೋಳಿಗಳು ಮೇಚಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ದೂರದವರೆಗೆ ಕಿರುದಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ದಾರಿಲಿ ಬತ್ತದ ಕಾಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತ ಒಂದೆಡೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ಸಿಡಿಹಾಕಿ ದಿನಕ್ಕೆರಡು ಸಾರಿ ನೋಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಸಿಡಿಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಕೋಳಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕುರ್ಕಾಗಳ \* ಇಲ್ಲವೇ ಕೀರಿಗಳ\* ಪಾಲಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದನ್ನರಿತ ಈರ ಸಿಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಅದೊಂದು ದಿನ ಕಿರುಕೋಳಿ ಸಿಡಿಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಕಾಲಿಗೆ. ಅದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿದು ಬಡಿದು ಸುಸ್ತಾಗಿ ನೇತಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈರ ಓಡೋಡಿ ಬಂದು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ. ಸಿಡಿಯ ಉರುಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಕೋಳಿ ಪ್ರಾಣದಾಸೆಯಿಂದ ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿದು ಹಾರಲು ಯತ್ನಿಸಿತು. ಈರನಿಗೆನಾಯೋ? 'ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಕೈ ಎಂದು ಕಿರುಚಿದ. ಇವನ ಅಂಗೈ ಸೀಳಿಹೋಗಿತ್ತು. ಕೋಳಿಯ ಕಾಲಿನ ಚೂಪಾದ ಮುಳ್ಳು ಈರನಿಗೆ ಮೂರು ಲೋಕವನ್ನು ತೋರಿಸಿತ್ತು. ಕೋಳಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹಾರಿ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಕಾಡುಕೋಳಿಯೇನು ನಾಡುಕೋಳಿಯನ್ನು ಕಂಡರೂ ಆ ದಿನದ ನೆನಪು ಬಂದು 'ಈ ಕೋಳಿ ಸಾಸ\* ಬೇಡಪ್ಪಾ' ಎಂದು ಕೊಳ್ಳುವನು.

ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಹಣ್ಣಿನ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲವೆಂದರೆ ಈರನಿಗೆ ಆಗ ಹಕ್ಕಿ ಮಾಂಸದ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲ. ಗೋಳಿ ಮರದ ಹಣ್ಣು ಊರಿಂದೂರಿನ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣು ರೆಂಬೆ ರೆಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಮರಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಹಕ್ಕಿಗಳೇ ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಹತ್ತಾರು ಬಗೆಯ ಹಕ್ಕಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಧ್ವನಿಗೈಯುತ್ತಾ ಹಣ್ಣನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತವೆ. ಆಗ ಈರನ ಕಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತವೆ.

ಎಮ್ಮೆಗೆ ಆದರೆ ಕೋಡು ಭಾರವಾಗುತ್ತದೋ?

ಬಿಲ್ಲು ಕಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಬಿದ್ದಾವು. ಆದರೆ ಉಳಿದವು? ಹಾರಿಹೋದರೆ ನಷ್ಟವಾದೀತೆಂಬ ಕೊರಗು. ಜೀವಂತ ಎಡಿಯಲು ಮೇಣದ ಕಡ್ಡಿ! ಹಕ್ಕಿಗಳು ನೇರ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಬರದೆ ಪಕ್ಕದ ಮರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಇದನ್ನರಿತ ಈರ ಪಕ್ಕದ ಮರದ ರೆಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಮೇಣದ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ರೆಕ್ಕೆ ಚಡಪಡಿಸಿ ಬೀಳುವ ವೋಜನ್ನು ಮೋಡುವನು. ಭರೆಯದು ಹಾರಿ ಕುಳಿತ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಪಕ್ಕದ ಹಣ್ಣಿನ ಮರದತ್ತ ಹಾರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತವೆ. ಕಾಲಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಅಂಟನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಕುಕ್ಕುತ್ತವೆ. ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುತ್ತವೆ. ಕಾಲು, ರೆಕ್ಕೆ, ಪುಕ್ಕ-ಕೊಕ್ಕು, ಮೇಣದಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಸುರುಟಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈರ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಕತ್ತು ಮುರಿದು ಚೀಲಕ್ಕೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹಲಸಿನ ಮೇಣಕ್ಕೆ ಗೇರು ಬೀಜದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿದರೆ ಮೇಣ ಚೆಳಗೂ ಬಿಸಿಗೂ ಹಾಳಾಗದಂತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮೇಣ ತಯಾರಿಸಿ ಕಡ್ಡಿಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸವರಿ ಹಕ್ಕಿ ಹಿಡಿದ ಈರನ ತಲೆ ಅಂದರೆ ತಲೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರಿನ ಹಕ್ಕಿಗಂಡಿಯ ವಿಚಾರ ಇವನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಮುಖ ಅರಳಿಸಿತ್ತು. ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಾರಿ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಕನಸು ಕಂಡ. ಕೊಡಗಿನ ಸುಂದರವಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರು ಒಂದು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆ ಚಳಿ, ಆ ಮಳೆ, ಆ ಗಾಳಿ! ಕ್ಷಣವೊಂದು ಯುಗದಂತೆ ಕಳೆದು ಬದುಕುಳಿದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮಳೆ ನಿಂತೊಡನೆ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಊರಿದೂರಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾಳಿಂಗ ಹಕ್ಕಿಗಳಂತೂ ಕಂಚಿನ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಕೂಗುತ್ತ ವರಿ ಇಳಿದು ಹಾರುತ್ತವೆ. ಒಮ್ಮೆ 'ಕೀಂವ್' ಎಂದು ಧ್ವನಿ ಗೈದರೆ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ!

ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರಿನ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿಯ ಕಣಿವೆಗಳೇ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುವ ಸುಂದರ ಮಾರ್ಗ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕವಳ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡರೆ ಮುಂದೆ ಏನೇನೂ ಕಾಣದು. ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಕಣಿವೆಯ ಆಚೀಚೆಯ ಮರಗಳಿಗೆ ಸೇರದಂತೆ ಬಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಏನಾದೀತು?

ಈರನ ಬಳಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರು. ಮಳೆಯಿಲ್ಲದ ಆದರೆ ಕವಳ ತುಂಬಿದ ದಿನ ಆ ಕಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಲೆಯೊಡ್ಡಲು ಆತ್ತ ಹೊರಟರು. ಬಲೆ ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸವೂ ಆಯಿತು. ಅದರ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಮಳೆಯೂ ಶುರುವಾಯಿತು. ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದರು. ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸವಾರಿ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದರ್ಧಗಂಟೆ ಜಡಿದ ನುಳೆ ನಿಂತಿತು. ವಾತಾವರಣ ತಿಳಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಸೂರ್ಯ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದ. ಕಾಳಿಂಗ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಧ್ವನಿಗೆ ಈರನ ಗುಂಪು ಚಳಿಯಲ್ಲೂ ಕುಣಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಗುಂಪು ಹಾರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇನ್ನೇನು ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಬೀಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಹಕ್ಕಿಗಳು ಬಲೆಗಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿದವು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಬಲೆಗಿಂತ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಹೋದವು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ಒಂದು ಗುಂಪು ಹಾರಿ ಬಂದಿತು. ಬಲೆಯ ಕೆಳಗೆ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ

ಹಾರಿದವು. ಬೇಟೆಗಾರರು ಆಕಾಶ ನೋಡಿ ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಂಡರು. ಈ ನಡುವೆ ಈರನ ಬೇಟೆಯ ತಲೆಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ಉಪಾಯ ಹಾರಿಬಂತು. ಒಂದಿಬ್ಬರನ್ನು ಬಲೆ ಕಟ್ಟಿದ ಮರಕ್ಕಿಂತ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮ. ತಾವು ಹಾರುತ್ತ ಬರುವಾಗ ಏನಾದರೂ ಅಡಚಣೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಕೂಡಲೆ ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬದಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಈಗ ಈರನ ಬಲೆಯೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಡಚಣೆ ತಾನೆ? ಬಲೆಯನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಬಲೆಗಿಂತಲೂ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಾರುವಂತಿಲ್ಲ, ಈರನ ಗುಂಪು ನಿಂತಿದೆ. ಬಲೆಗಿಂತ ಮೇಲೆ ಹಾರಬೇಕು ಆಗ ಇವರು ಆ ಕಡೆಗೆ ಬಡಿಗೆಯನ್ನು ಎಸೆಯಬೇಕು. ಬೇರೆ ದಾರಿ ಕಾಣದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ನೇರ ಬಲೆಯತ್ತಲೇ ನುಗ್ಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾರಿ ಬರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಈರನ ಗುಂಪು ಬಲೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದತ್ತ ಬಡಿಗೆ ಎಸೆದರು. ಆಗ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮೇಲೆಯೂ ಹಾರಲಾಗದೆ ತೀರಾ ಕೆಳಗೂ ಹಾರಲಾಗದೆ ನೇರ ಬಲೆಯತ್ತಲೇ ನುಗ್ಗಿದವು. ಇಡೀ ಗುಂಪೇ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿತು.

ಈರ ಸಂಪತ್ತು ಸಿಕ್ಕಂತೆ ಸರಸರನೆ ಮರವನ್ನೇರಿ ಬಲೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದ. ಹಕ್ಕಿಗಳ ಗುಡ್ಡೆಯೇ ಅವನ ಹಿಡಿಯೊಳಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವನ್ನು ಮನೆಗೆ ಹೊತ್ತು ತಂದರು. ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕಿಚಕಿಚ ಧ್ವನಿ ಈರನ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸಂಗೀತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದ ಆ ಹಸಿವಿನ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಈರನ ಪರಿವಾರದ ಅಂದಿನ ಹಸಿವನ್ನು ನೀಗಿಸಿದವು.

ಈರ ಧರವರಿಯ ಮನುಷ್ಯ. ಅವನು ಇಂಥ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನೇ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮದವನೇನಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ:

ಅವರಿವರ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಡಿ ಹಾಕಿ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಹುಚ್ಚು ಈರನಿಗಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಇವನ ಸಿಡಿಗೆ ಕೊಕ್ಕರೆಯೊಂದು ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದು ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಈರ ಓಡಿದ. ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಅದರ ರೆಕ್ಕೆಯ ಗರಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತ. ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ ಮನೆಯತ್ತ ತಂದು ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ. ಆ ಕೊಕ್ಕರೆ(ಪೋಳೆ) ಹಾರಲಿಲ್ಲ, ಓಡಿತು. ಬಹು ದೂರ ಓಡಿತು. ಇಂವ ಚೊತೆಯಲ್ಲೇ ಓಡಿದ. ಕೈಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂದು ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆದ. ಕೊಕ್ಕರೆ ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿದಾಡಿ ಉರುಳಿತು. ಅದು ಸತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ತಂದು ಮಗುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತ. ಮಗುವಿಗೆ ಪರಮಾನಂದ. ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಕೊಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಆಟಕ್ಕೀಯಿತು. ರೆಕ್ಕೆ-ಗರಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕೊಕ್ಕರೆ ಮೊದಲೇ ನರಣಾಡಿತು. ಅನಂತರ ಹೊಡೆತ ತಿಂದು ನರಳಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಸಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಸರಾಡಿ ಆಯಾಸಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯ ಆ ಕೊಕ್ಕರೆ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಳಲಿತ್ತು. ಇಂಥ ಕೊಕ್ಕರೆ ಈಗ ಪುಟಾಣಿಯ ಕೈಸರೆ. ಬದುಕುವ ಆಸೆಗಾಗಿ ಕಾತರಿಸಿದ್ದ ಅದರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಫಳಫಳನೆ ಹೊಳೆವ ಮಗುವಿನ ಕಣ್ಣು ಹೇಗೆ ಕಂಡಿತೋ ಏನೋ? ತನ್ನ ನೀಳವಾದ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಕೊಕ್ಕು ಹಾಕಿ ಎಳೆಯಿತು. ಮಗುವಿನ ಕಣ್ಣು ಗೋಲಿ ಇದರ ಹೊಟ್ಟೆ ಸೇರಿತು!

\* ಗದ್ದಾಳ-ವಿಶೇಷ. \* ಕುರ್ಕಾ- ಗುಳ್ಳೆನರಿ \* ಕೀರಿ- ಮುಂಗುಸಿ \* ಸಾಸ- ಸಾಹಸ

**ಸಂಗಾತಿ ಭವಿಷ್ಯ : ಫೆಬ್ರವರಿ 1- 15ರ ತನಕ**

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯರು : ಗಿರೀಶ್ ಕುಮಾರ್, ಕೊಯನಾಡ

- ಮೇಷ ರಾಶಿ** : ದೈವಾನುಕೂಲವಿಲ್ಲ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು ಬರುವುದು. ಸಂಸಾರವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಕಿರಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ದೇವತಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ.
- ವೃಷಭ ರಾಶಿ** : ದೈವಾನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಸ್ವಂತದವರಿಂದ ಅಪವಾದ ಕೇಳಲಿದ್ದೀರಿ. ಅನಾರೋಗ್ಯ ಕಾಡುವುದು. ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುವಿರಿ. ಶನಿ ಜಪಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ.
- ಮಿಥುನ ರಾಶಿ** : ದೈವಾನುಕೂಲವಿದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಿರುತ್ತದೆ. ಗೃಹವಲಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿದೆ. ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ ಕಿರಿಕಿರಿ ಇರುವುದು. ಅನಾವಶ್ಯಕ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಬೇಡಿ.
- ಕರ್ಕಾಟಕ ರಾಶಿ** : ದೈವಾನುಕೂಲವಿಲ್ಲ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಕಾಡಲಿದೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ಸಂಬಂಧ ರೋಗಬರಬಹುದು. ಅಪಮಾನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವಿರಿ. ಸ್ವಜನರಿಂದ ಕಿರುಕುಳ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಹಣಕಾಸು ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದು.
- ಸಿಂಹ ರಾಶಿ** : ದೈವಾನುಕೂಲವಿದೆ. ಗೃಹವಲಯದಲ್ಲಿ ತುಸು ನೆಮ್ಮದಿ. ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳು ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವಿರಿ.
- ಕನ್ಯಾ ರಾಶಿ** : ದೈವಾನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಗೃಹವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಕಿರಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವಿರಿ. ವಾಹನದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ಎಚ್ಚರ ಅಗತ್ಯ. ದೇವತಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿ.
- ತುಲಾ ರಾಶಿ** : ದೈವಾನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಗೃಹವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಿರಿ ಕಿರಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಇಲ್ಲ. ಸಂತಾನಭಾಗ್ಯ ದೊರೆಯುವುದು. ದೇವತಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇಮಕಾರಕ.
- ವೃಶ್ಚಿಕ ರಾಶಿ** : ದೈವಾನುಕೂಲವಿದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಲಾಭಾಂಶವಿದೆ. ದೇವರ ಕೃಪೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವಿರಿ. ಗೃಹವಲಯದಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿ. ಶತ್ರುಗಳು ದೂರಾಗುವರು.
- ಧನಸ್ಸು ರಾಶಿ** : ದೈವಾನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯಾಣದಿಂದ ತೊಂದರೆ. ಅನ್ಯರಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುವಿರಿ. ಅನಾವಶ್ಯಕ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೆಮ್ಮದಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾಗುವುದು.
- ಮಕರ ರಾಶಿ** : ದೈವಾನುಕೂಲವಿದೆ. ಗೃಹವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಿರಿ ಕಿರಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹಣವು ಕೈಗೊಡುವುದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಕೀರ್ತಿ ಲಭಿಸುವುದು. ಶನಿಯಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿ.
- ಕುಂಭ ರಾಶಿ** : ದೈವಾನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಸಂಶಯ ಬಂದ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡದಿರಿ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಿ ವ್ಯವಹರಿಸಿ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಜಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ.
- ಮೀನ ರಾಶಿ** : ದೈವಾನುಕೂಲವಿದೆ. ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಕರ ವಾತಾವರಣ. ಹಣಕಾಸು ಸ್ಥಿತಿ ಲಾಭಾಂಶವಾಗುವುದು. ಹೊಸ ಮಿತ್ರರು ಭೇಟಿಯಾಗುವರು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ.

**ಜನವರಿ 26 ರ ಮಹತ್ವಗಳು**

ಸಂಗ್ರಹ : ಆಜಡ್ಯ ರಾಣಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ, ಕುಶಾಲನಗರ.

- 1) ಜನವರಿ 26 — 1539ರಂದು ಹುಮಾಯೂನನು ಶೇರ್ ಷಾಹನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು.
- 2) ಜನವರಿ 26 — 1554ರಂದು ಜಹಾಂಗಿರನ ಜನನವಾಯಿತು.
- 3) ಜನವರಿ 26 — 1632ರಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷರು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಕಾಬೂಲನ್ನು ತಲುಪಿದರು.
- 4) ಜನವರಿ 26 — 1730ರಂದು ನಾದಿರ್‌ಶಹನು ಭಾರತದ ರಾಜಧಾನಿ ದಿಲ್ಲಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.
- 5) ಜನವರಿ 26 — 1762ರಂದು ಟಿಪ್ಪುವಿನೊಡನೆ ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಕಾಳಗವಾಯಿತು.
- 6) ಜನವರಿ 26 — 1869ರಂದು ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯ್ತು.
- 7) ಜನವರಿ 26 — 1879ರಂದು ಪ್ರಥಮ ರೈಲು ಕಲ್ಕತ್ತದಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ತನಕ ಬಂದಿತು.
- 8) ಜನವರಿ 26 — 1950ರಂದು ರಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗಣರಾಜ್ಯವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ನೂರು ರೋಗಿಯವರನ್ನು ಕೊಂದು ಒಂದು ವೈದ್ಯನಾದ ಹಾಗೆ.

## ಕ್ಷಣ ಕಾಲದ ಮರಣ

ಇರ್ಪುರ್

80 ವರ್ಷದ ಮುದುಕನೊಬ್ಬ ಬಾಯಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ತುರುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ವೈದ್ಯರು ಆತನು ಸತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸಿದರು. ಜನರು ಆತನ ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿ ಚಿತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ದೇಹವನ್ನಿರಿಸಿದರು. ಕೂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಯಾರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಮನೆ ಕಡೆ ನಡೆದ!

ಕೆಲವೊಂದು ಬಾರಿ ಜನರು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ಶುರುಮಾಡುವಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜೀವಿತ ವಾಗುವ ಈ ರೀತಿಯ ತೀರಾ ಅಪರೂಪದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಇದು ಸಾಧ್ಯವೆ?

ಉಸಿರಾಟ ಮತ್ತು ರಕ್ತ ಪರಿಚಲನಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಜೀವತ್ವದ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಈ ಎರಡು ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದವರೆಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಿಂತು ಹೋಗಬಹುದು. ಆಗ ನಾವು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ಅನಂತರ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪುನಃ ಮೊದಲಿನಂತಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಅರಿವಳಿಕೆ(Anaesthesia) ನೀಡಿದ ಬಳಿಕ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಿದ್ಯುತ್ ಶಾಕ್, ಆಗತಾನೆ ಜನಿಸಿದ ಮಗು, ಅತಿಯಾದ ಆಲ್ಕೋಹಾಲ್ ಅಥವಾ ಇತರ ವಿಷ ಸೇವನೆ, ಯಾವುದೇ ತೆರನಾದ ಶಾಕ್ ಮುಂತಾದ ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳ ವರೆಗೆ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಸಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ :- ಯೋಗಿಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ —

'ಕಾರ್ಲ್‌ಟಾನ್‌ಸೆಂಟ್' ಎಂಬ ಯೋಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಡಾ|| ಜಾರ್ಜ್ ಎಂ. ಡಿ., ಎಫ್. ಆರ್. ಸಿ. ಪಿ., ಎಫ್. ಆರ್. ಎಸ್. ಹಾಗೂ ಬಳಗದ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಬರಹೇಳಿದನು. ವೈದ್ಯರು ಆತನ ನಾಡಿ ಬಡಿತವನ್ನು ಹಾಗೂ ಉಸಿರಾಟ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಆತನ ಹೃದಯ ಬಡಿತ, ಉಸಿರಾಟ ಕ್ರಿಯೆ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಜೀವತ್ವದ ಲಕ್ಷಣವೇ ಆತನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯರು ಆತ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡುವವರಿದ್ದರು! ಆದರೆ ಆಗ ಆತನ ದೇಹ ಅಲುಗಾಡ ತೊಡಗಿತು, ಹೃದಯ ಬಡಿತ ಮತ್ತೆ ಬಂತು! ವೈದ್ಯರು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟರು. !!

— ಡಾ|| ಪ್ರವೀಣ ಯನ್. ಎಸ್.  
MD, DNB ಕೇರಳ.

ಆಹಾ ! ಎಂತಹ ಸುಂದರ,  
ಆ... ರಮ್ಮ ಪರಿಸರ..  
ನಾವೇರಿದೆವು ಆ ಬೆಟ್ಟ  
ತಡೆಯದಾದೆವು ಸಂಕಷ್ಟ

ಹತ್ತಿದೆವು ಏರುದಾರಿ,  
ಹೇಗೇಳಲಿ ಆ ಪರಿ?  
ಸೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಕಣ್ಣಿನ,  
ತಣೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಮೈಮನ,

ಹಾ ! ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥ,  
ವನಿತು ಸುಂದರ ಜಲಪಾತ,  
ಆ ಬೆಡಗಿಯ ನರ್ತನ..,  
ಸುತ್ತ ಅಮೃತ ಸಿಂಚನ,

ಬಂಡೆಯಿಂದ ಬಂಡೆಗೆ,  
ಎಂಥ ಸೊಬಗು ನಿನಗೆ!  
ನಿನಗಿಲ್ಲ ಭೇದ -ಭಾವ,  
ಯಾರಾದರೇನು? ಬಲ್ಲಿದ ಬಡವ!

ಬೇಗುದಿಯ ಮನವ,  
ಬೆವರಿದ ತನುವ,  
ನೀ ತಣಿಸುವೆ.....,  
ನಮ್ಮ ನಲಿಸುವೆ.....

ಹೇಗೇಳಲಿ? ಏನೇಳಲಿ?  
ಭಾವಗಳು ಅಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ.  
ಸಖಿ-ಸಖಿಯುತಾ,  
ನಲಿ-ನಲಿಯುತಾ....,

ನನಗೆ ಅರಿಯದು,  
ವೇಳೆ ಸರಿದದು.  
ಹೇಗೇಳಲೆನ್ನೆ ಬವಣೆ  
ಹತ್ತುತ್ತಿಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾ ಜಿಗಣೆ

ಆ ನೀರ ರಸದಾಟ,  
ಸಿಕ್ಕ.. ಆ ರಸದೊಟ,  
ಮರೆಯ ಬಲ್ಲೆನೆ..?  
ನೆನೆಯದಿರುವೆನೆ...?

— ಮೂಡಗದ್ದೆ ಕೃಪಾ ಈರಪ್ಪ  
ತಿತಿಮತಿ.

ಅಡಕಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಮರವಾದರೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ?

ವಾಂಟೆಡ್ ಮಿಸ್ಟರ್ ರಾಜು : [ನಮ್ಮ ರಾಜು ಮಂಜ ಕಥೆ]

ಲೇಖನ : ಶಂಕರನ ಬಸಪ್ಪ

ಧಾರಾವಾಯಿ - 26

ಕಳ್ಳ ಸಂಚಿಕೆಲಿ .....

ಗಣಪತಿ ಅಜ್ಜಿಗೆ ಅವರ ಮಗಳ್ಳ ಮದ್ದೆ ಗೋಸ್ಕರ ವಳ್ಳೆ ಬಟ್ಟೆ ಬರೆಗಳ ಕಮ್ಮಿ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಡ್ಲಿತ್. ಮಾರನದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೋಟೆಲ್ ರಮ್ಯಲಿ ತಿಂಡಿ ತಿಂಬಕೆ ಕುದ್ದಿರ್ಕಾಕನ ಒಂದ್ ಮನೆ ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಹಾರದ ಮಾತ್ ಕಥನ ಕೇಳ್ನಿ ಕಂಡ Mr. ರಾಜು, ಆ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಂಗೆ ಅವುಕಿಂತ ಮೊದ್ಲೆ ಹೋಗಿ ಆ ಪಾರ್ಟಿಗ್ ಈ ಮನೆನ ಕೊಡ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಹಾರಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಕಮಿಷನ್ ಹಣನ ಸಂಪಾದಿಸಿದೆ. ಈಗ ಅಂವಂಗೆ ಕುಂಟಿ ಶಾಂತಿ ಗೂಡೆನ ನೋಡಿಕೆ ಆಸೆ ಆದೆ.....

ಮುಂದಕೆ .....

Mr. Raju ಹಾಸಿಗೆಲಿ ಮಲಗಿದಂಗೆ ಮೊದ್ಲೆ ಒಂದ್ ಸಾರಿ ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಗುರುನ ವಂದಿಸಿಕಂಡ್ ಇಂ ದ್ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಲಿ ಲೋಪ ಆಗಿದ್ಲೆ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ವಳ್ಳೆ ಜ್ಞಾನ ಕೊಡು ಮಹಾಗುರುವೇತೇಳಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಹೇಳಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ. ಆದ್ರೆ ಇಂದ್ ತನ್ನ ಗುರುನ ಚಿಂತೆ ಮಾಡಿ ಆದ ಮೇಲೆ ಅಡ್ರಸ್ ತಿಳಿಯದ ಕುಂಟಿ ಶಾಂತಿ ಗೂಡೆನ ಕೂಡಾ ಒಂದ್ ಘಳಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕಂಡ್ ಕಣ್ ಮುಚ್ಚಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋತ್.

ಕೆಟ್ಟ ಕನ್ಸ್ ತುಂಬಾ ಕೆಟ್ಟದಾದ ಕನ್ಸ್ ಬೀತ್ Mr. Rajuಗೆ. ಅಬ್ಬಾ! ಅದರ ಹೇಳಿಕೇ ಭಯ ಆದೆ. ಇವನ ಶಾಂತಿ ಹರಿಯುವ ಹೊಳೆ ನೀರಾಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕಂಡ್ ಹೋದಂಗೆ ಅವಳ ಹಿಡ್ನ್ ಬಚಾವ್ ಮಾಡಿಕೆ ಎಷ್ಟ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೂ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದಂಗೆ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿ ಪ್ರಾಣ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲಾ ಊದಿಕಂಡ್ ಹಣ ಮೇಲೆ ಎದ್ದಂಗೆ ಈ ನೀರಾಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕಂಡ್ ಹೋಗ್ತಿದ್ದ ಹಣನ ಹಿಡಿಯಕೆ ಹೋಗಿ ತಾನೂ ಅಯತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ ಜೋಲಿ ಹೊಡ್ಡಾಕನ ಆ ಹಿಡ್ನ್ ಕಂಡಿದ್ದ ಅವಳ ಶರೀರನೂ ಕೈಚಾರಿ ಕೆಳಗೆ ಹರ್ಡ್ ಹೋದಂಗೆ ಆಗ ಹೋ... ನನ್ನ ಶಾಂತಿ, ನನ್ನ ಶಾಂತೀ... ತ್ ಜೋರಾಗಿ ಕಿರುಚಿಕಂಡ್ ಬುಡ್ತ್. Mr. Raju ಕಿರುಚಿಕಂಡ ಸೌಂಡಿಗೆ ಅಂವಂಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬುಟ್ಟ್ ಎಚ್ಚರ ಆಗಿ ಹೋತ್. ಆಗ ಹೆದ್ರಿ ಹಾರಿ ಎದ್ ಕುದ್ಡ್ ಕಂಡತ್. ಕೈಲಿದ್ದ ವಾಚ್ ನೋಡ್ತ್ ಗಂಟೆ 4-30 ಬೆಳಿಗಿನ ಜಾವ " ಕೆಟ್ಟ ಕನ್ಸ್" ಬೀಳ್ಕಾಗದ್ ಗಡ ತ್ತೇಳಿ ಅವನ ಅಜ್ಜಿ ಹೇಳ್ತಿದ್ದ ಜ್ಞಾಪಕ. ಆದ್ರೂ ಹಂಗೇ ಪುನಃ ಕಣ್ ಮುಚ್ಚಿಕಂಡ್ ಮಲಗಿರೂ ನಿದ್ರೆ ಬಾತ್ಲೆ.

ಬೇಗ ಎದ್ ಹೊತ್ತಾರೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲ್ಸಗಳ ಬೇಗನೆ Mr Raju ಮುಗ್ಗಿಕಂಡತ್. ಈ ದಿನ ನಂಗೆ ಏನೂ ಸಂಪಾದನೆ ಬೇಡ ಏನೂ ಕೆಲ್ಸನೂ ಬೇಡ ಸದ್ಯ ತಂಗೆ ಮೊದುವೆಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿರು. ಆದ್ರೆ ನನ್ನ ಶಾಂತಿನ ಮೊದ್ದೆಗೆ ಇನ್

ಒಂದ್ ವಾರಮಾತ್ರ ಇರು ನಾನ್ ಅವಳ ಹತ್ರ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಮುಖನ ಅವಳಿಗೆ ತೋರ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ಮದುವೆ ದಿನ ಅವಳೂ ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಬರುವ ಹಂಗೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿ ಬರೋಕು ಆದ್ರೆ ಅವಳ ಮನೆ ಅಡ್ರಸ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ? ಹಂಗೆ ಹುಡ್ಡುದು? ಅವಳು ಯಾವ ಊರವಳು. ಯಾವ ಬೀದಿಯವಳು ತ್ತೇಳಿನೂ ಅಡ್ರಸ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ? ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ನಾನ್ ಅವಳಿಗೆ ಮದುವೆ ಆನತ್ತೇಳಿ ಪ್ರಾಮಿಷ್ ಮಾಡಿ ಬುಟ್ಟುಕೊ. ಆದ್ರೆ ಈಗ? ಇಂತಹ ದಿನ ಇಂತಹ ಕಡೆ ತಾ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಆಗಿ ಹೇಳಿ ಬರೋಕಲ ಪಾಪ ಮೊದ್ದೇ ಮೈಸೂರು ಹಳ್ಳಿ ಕಡೆಯ ಗೂಡೆಗ ನಮ್ಮೂರು ಗೂಡೆಗಳಂಗೆ ಇಪ್ಪ ಎದೆಲಿ ಧೈರ್ಯ ಇರ್ದುಲೆ ಏನ್ ಮಾಡ್ ಈಗ? ತ್ತೇಳಿ ಚಿಂತೆ ಮಾಡಿಕೆ ಶುರ್ ಮಾಡ್.

ಒಂದ್ ಐಡಿಯಾ! ಊರು ಊರು ಬೀದಿ ಬೀದಿ ಹುಡುಕೊಕ್ಕಾದ್ರೆ ಒಬ್ಬ ಬಿಕ್ಕುಕನಂಗೆ ಹೋಕು: ಇಲ್ಲದಿದ್ರೆ ಕೈ ಸಾಸ್ತ ಹೇಳುವವರ ವೇಷ ಹಾಕಂಡ್ ಹೋಕು. ಕೈಸಾಸ್ತ ಹೇಳುವ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವೇಷನೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವೇಷತ್ತೇಳಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡ್. ಇದಾದ್ರೆ ಪ್ರತೀ ಮನೆ ಮನೆ ಬಾಗ್ಲಾ ತೆಗ್ಗಿ ನೋಡಿಕಾದ್ರೆ ಒಳ್ಳೆ ಐಡಿಯಾ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಾತ್.

ಒಳ್ಳೆ ಬಿಳಿ ಟೊಪ್ಪಿ, ರೇಶ್ಮೆ ಬಿಳಿ ಉದ್ದದ ಜುಬ್ಬು ಒಂದ್ ಕೆಂಪ್ ಕಲರ್ ರೇಶ್ಮೆ ಶಾಲು ಮಾರಾತಿ ಕಚ್ಚಿ ಪಂಚೆ, ಕೈಯ್ಯೆಲ್ಲೊಂದ್ ಕಪ್ ಕ್ಯಾನ್ವಾಸ್ ಬೇಗ್, ಕತ್ತಲಿ ದಪ್ಪ ದಪ್ಪ ಕೆಂಪು ಹವಳದ ಮಣಿ ಸರಗಳ ನೇತ್ ಹಾಕಂಡತ್. ಬೆರಳುಗಳ್ಲಿ ಎಂಟ್ ತರದ ಹವಳದ ಕಲ್ಲುಗಳ ದಪ್ಪದಪ್ಪ ಉಂಗುರ ಹಣೆಗೆ ಅಗಲದ ಕುಂಕುಮಬೊಟ್ಟು, ಉದ್ದದ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆನ ಅಂಟಿಸಿ ಕಂಡತ್. ಚೀಲಲಿ ಹೊಸ ಹಳೆ ಪಂಚಾಂಗಗ, ತಾಳೆಗರಿ ಗ್ರಂಥಗ ಕಾಲಿಗೆ ಕೊಲ್ಟಾಪುರದ ಇರಮೊರ್ತ್ತೇಳುವ ಒಂದ್ ಜೊತೆ ದಪ್ಪ ಕಡಾವ್ನ ಮೆಟ್ಟಿಕಂಡತ್. ನೆಟ್ಟಂಗೆ ನಡಕಂಡ್ ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆ ಹಿಂದೆ ಗನ್ ಹಾಸನ್ ದಾಟಿಕಂಡ್ ನಂಜನಗೂಡಾರಸ್ತೆಗಾಗಿ ನಡೆತತ್ತ. ಅಲ್ಲೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟ್ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಕ್ಯಾಬ್ ಜನರ ತುಂಬಿಸಿಕಂಡ್ ನಂಜನಗೂಡ್ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಡುತಿದ್ಲೊ. ಅಲ್ಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತ್ ನಿಂತ ಒಂದ್ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಕ್ಯಾಬ್ ಹತ್ತಿ ಕುದ್ ಕಂಡತ್, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟ್ ¼ ಗಂಟೆ ಒಳಗೆ ಆಟೆಂಪೊಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕಪಿಲಾ ಹೊಳೆ ಸೇತುವೆ ಹತ್ರದ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಗೆ ಬಾತ್. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆ ಜಾಗನ ನೋಡಿ ಅಲ್ಲೇ ಇಳ್ಳಾಕಂಡ್ ಬುಡ್ತ್.

ಕಬಿನಿ ಹೊಳೆಯ ಎಡಬಲ ಜಾಗಲಿ ಹರಡಿಕಂಡ್ ಕಾಂಬುವ ಆ ಸಣ್ಣದಾದ ಊರಾನ ಹೆಸರ್ ಕರ್ಕಳ್ಳಿ ತ್ತೇಳಿಕಂಡ್, ಊರು ಸುತ್ತಮುತ್ತಾ ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆ ಹಸಿರ್ ಆಗಿ ಬೆಳೆದಾನಿಂತ ಕಬ್ಬಿನ ತೋಟಂಗೆ, ಬತ್ತದಗದ್ದೆಗ, ಮತ್ತೆ ಮೆಗಿಸಿನಕಾಯಿ, ಟೊಮೆಟ, ಕಡಲೆಕಾಯಿ ಬೆಳೆಗ ನೋಡಿದಷ್ಟು ದೂರಕ್ಕೂ ಕಾಣತಾ ಉಟ್ಟು. ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬೆಳ್ಳರೆ ಏನ್ ಪ್ರಯೋಜನ

ಕೂಸು ಹುಟ್ಟುಕೆ ಮುಂದೆ ಕುಪ್ಪಸ ಹೊಲ್ನಿಮೋ.

ಆ ಊರಿನ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ 30% ಗೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತೇಲಿನ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲವೂ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿವೆ. ಹೋಲ್ಡರ್‌ಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿ ಕೇವಲ ಬೆರಳುಲಿ ಎಣಿಸುವಷ್ಟು ಊರು, ಗೌಡ ಜನಂಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಆಗುಹೋಗು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಮಾರ್ಡನ್ ಸ್ಟೈಲಿಗೆ ತಿರುಗಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ರೂನೂ ಕೂಡಾ ಈ ಹಳ್ಳಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಓದಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರ ತಾ ಹೇಳಿ ಕೊಂಬುವರ ಬಾಯಿಲಿ ಯಾಗ ನೋಡೋನೂ ಬರೆ ರಾಜಕೀಯದ ಮಾತುಗಳೇ. ಆ ಪಾರ್ಟಿ ಹಂಗು, ಈ ಪಾರ್ಟಿ ಹಿಂಗು ತ್ರೇಳಿಕಂಡ್ ತಾವೇ ಬುದ್ಧಿವಂತರಂಗ ತೋರಿಕಂಡ ಊರ್ ಮುಂದಿನ ಮಾರಿಗುಡಿ ಹತ್ರದ ನಾರಾಯಣ್ ಬಟ್ಟಿನ ಹೋಟೆಲ್‌ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 7 ಗಂಟೆಗಿಲ್ಲಾ ಆ ತಲೆ ಬೆಳ್ಳ ಜನ ಎಲ್ಲಾ ಖಾಲಿ ಚಾಯ ಕುಡಿಯಕೆ ಬಂದ್ ಸೇರಿಕಂಡ್ ಬುಟ್ಟಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಊರ್‌ನ ದೊಡ್ಡ ಯಜಮಾನಾಗ ಬೀಡಿ ಸೇದಿಕಂಡ್ ಬಟ್ಟಿನ ಹೋಟೆಲ್ ಚಪ್ಪರದ ಎದ್ದೊರಗಡೆ ಕಲ್ಲು ಬೆಂಚಿಲಿ ಕುದ್ದಿದ್ದೆ, ಈ ಊರು ಪಡ್ಡೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಗುಂಪ್ ಅಲ್ಲೇ ಪಕ್ಕದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಳಿಯಾಳಿ ಚೀಕಡಲಿ ಶುರು ಆಗಿದ್ದೆ. ಇದನಲ್ಲಾ ಅಬ್ದುಲ್‌ವಾ ಮಾಡಿಕಂಡಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿಜಿ, ಈ ಬೈರಪ್ಪನವರ ಮಗಳು ಕುಂಟಿ ಶಾಂತಿ ಅನ್ನುವ ಗೂಡೆನ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತೇಳಿ ಯಾರ್‌ನ ಕೇಳ್ತಾ ತೇಳಿ ಕಂಡ್ ತಲೆ ಕೆರಕಂಡ್ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡ್‌ತಿತ್. ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಹಲ್ಲುಬ್ಬು ಹೈದ ಸ್ವಲ್ಪ ಪೆದ್ ಪೆದ್ದಾಗಿ ಕಾಂಬಿತ್. ಅವನ ಹತ್ತಕ್ಕೆ ಕರ್ಡ್ ನಿನ್ನ ಹೆಸ್ರ ಕರಿಯ ಅಂತಲ್ಲೇನೋ ತ ಕೇಳ್ತಾ. ಇಲ್ಲಾ ಬುದ್ಧಿ ನನ ಹೆಸ್ರ ನಾಗ ಅಂತ. ಓಹೋ ಅದೇ ನೀನ್ ಆ ಕುಂಟಿ ಶಾಂತಿ ಇದ್ದಾಳಲ್ಲಾ ಅವಳ ಮನೆ ಬೀದಿ ಅಲ್ಲಾ? ತಾ ಕೇಳ್ತಾ ಊಹೂಂ? ಅದೇ ಅವತ್ತು ಸೇತುವೆ ಮೇಲ್ಗಡೆಂದ ನದಿಗೆ ನೆಗ್ಗಿಲ್ಲಾ ಆ ಶಾಂತಿ ಅಕ್ಕನ ಮನೆನಾ? ಅದೂ ನಮ್ಮ ಬೀದಿಲಿಲ್ಲಾ. ಅವಳ್ಳಾ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಬೀದಿಲಿರೋದು. ಮೇಲ್ಗಡೆ ಬೀದಿ ಅಂದ್ರೆ ಎಷ್ಟೆನ ಬೀದಿ ಕಣೋ ಜಾಣ ಮರಿ. ಒಸಿ ಅವಳ ಮನೆನ ನಂಗ ತೋರಿಕೊಡು, ಅಂತ ಹೇಳಿಕಾಕನ 2ಗ್ಲಾಸ್ ಬೆಲ್ಲದ ಚಾಯ ಬಾತ್. ಒಂದ್‌ನ್ನ ಈ ಹೈದಂಗ ಕೊಟ್ಟ್ ಒಂದನ್ನ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಕಣ್ ಮುಚ್ಚಿಕೊಡ್ತಾ. ಆಮೇಲೆ ನೋಡಿ ಬುದ್ಧಿ ಆ ಕಡೆ ಕಾಣ್‌ತದಲ್ಲಾ ಆ ದೊಡ್ಡ ಹುಣ್ಣೆಮರ ಮತ್ತೆ ತೆಂಗಿನ ಮರ ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಆ ಶಾಂತಿ ಅಕ್ಕನ ಮನೆ ಇರೋದು ಬುದ್ಧಿತ್ತಾ ಕೈಬೆರಳು ಮಾಡಿ ಆ ಹೈದ ತೋರಿ ಕೊಟ್ಟಿತ್. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಿಜಿಗೇ ಬಹಳ ಮಿಷಿ ಆಗಿ ಹೋತ್.

ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯ ಕೈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳ್ತು ಕೆಲಸ ಆ ಮ್ಯಾಗೆ ಬೀದಿಯಿಂದ ಶುರುಆತ್. ಆಗಳೇ ಗಂಟೆ 10½ ಆಗಿತ್. ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತ ಜನಂಗ ಆಳುಕಾಳುಗಳೆಲ್ಲಾ ಗದ್ದೆಕಡೆ, ತೋಟದ ಕಡೆಗೆ ಕೆಲ್ಲಮಾಡಿಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೊ.

ಕೈ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಅಂಜನ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕವಡೆ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಿಣಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಕೇಳಮ್ಮಾ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಕೇಳಮ್ಮಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಂತ ಜೋರಾಗಿ ಕಿರ್‌ಚಿಕಂಡ್ ಹೋತ್. ಆ ಬೀದಿಲಿ ಮೊದಲಿನ ಬಲಗಡೆ ಮನೆ ಒಬ್ಬಳು ಮುದಕಮ್ಮ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಿಜೀನ ಸ್ವರ ಕೇಳಿ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಬಾತ್. ಅವಳ ಹಿಂದೆನೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡಗೂಡೆ

ಸಮೇತ ಬಂದ್ ಮುಖ ತೋರಿತ್, ಬಾರಯ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದವನೇ ತ್ರೇಳಿ ಆ ಅಜ್ಜಿ ಮನೆಗೆ ಕರ್ತ ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಮಗಳು ಒಂದ್ ಚಾಪೆ (ಮಂದಲಿಗೆ) ನ ತಂದ್ ಅಲ್ಲೇ ಜಗುಲಿ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿ ಕೊಡ್ತಾ. ನೋಡ್ ಒಸಿ ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಲಗ್ನಿಗ್ಲಾ ಏನಾದ್ರೂ ಆಗುವ ಲಕ್ಷಣ ಏತಾ ಅಂತ ಕೇಳ್ತಾ. ಆಯ್ತು ತಾಯಿ ಬಾ ಮಗಳ ಈ ಚಾಪೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೊಮ್ಮಾ ಹಿಡಿ ಈ ಕವಡೆಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯನ್ನು ನೆನದು ಬಿಡಮ್ಮಾ ತ್ರೇಳಿ ಅವಳಿಗೆ ಒಂದ್ ಪುಂಡಿ ಕವಡೆಗಳನ್ನ ಚಾಪೆ ಮೇಲೆ ಉರುಳಿಸಿಕೆ ಹೇಳ್ತಾ. ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ತ್ತಾ ಏನೇನೋ ಮಂತ್ರನ ಹೇಳಿಕೆ ಶುರ್ ಮಾಡಿಕಂಡ್, ಈ ಶ್ರೀ ಚಕ್ರದ ಒಳಗಡೆ 10ರೂಪಾಯಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಇಡು ತಾಯಿ. ಈ ಮನ್ಯಾಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಒಲಿದಿದ್ದಾಳೆ ತಾಯಿ. ಈ ಮನೆ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಶುಕ್ರದೇಶ ಶುರುವಾಗು ತೈದೆ. ಮನೆ ತುಂಬಾ ಸಂಸಾರ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಕೂಡಿ ಬರುತ್ತೇತೆ. ಈ ಮನೆ ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಆ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಯ ಕೃಪೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು ಮಗಳೇ? ತಾ ಕೇಳಿ ಅವಳ ಅಂಗೈನ ಕೈಗೆ ತಕಂಡ್ ಅಂಗೈನ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ಹರಡಿ ಅಂಗೈನ ಸವರಿಕಂಡ್ ಕಣ್ಣ್ ಮುಖನ ದೃಷ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಂಡ್ ತಾಯಿ, ನೀನ್ ರೇವತಿ ನಕ್ಷತ್ರಲಿ ಹುಟ್ಟೋಳೆ. ನೀನ್ ಶಾರದ ದೇವಿಯೇ ಆಗ ಬೇಕಿತ್. ನಿನ್ನ ನಕ್ಷತ್ರ ನಾಮ ಏನಾ ಮಗಳೇ ತಾ ಕೇಳ್ತಾ. ಅವ್ವ ಮತ್ತಂಗ ಸಣ್ಣದ್ದನ್ನಿಲಿ ಸರಸ್ವತಿ ತಾ ಹೇಳ್ತಾ. ನೋಡಮ್ಮಾ ನೀನ್ ಈವಾಗ ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿದ್ದಿಯಾ, ಹಂಗಾಗಿ ನಿನ್ನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸನ ಇಷ್ಟಕೆ ಸಾಕ್ ತಾ ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಹೇಳಿ ನಿಲ್ಲಿದೋ ಸರಿತಾನೆ? ಆದ್ರೇ ನೀನ್ ಹೆದ್ರಾ ಬೇಡ ಈ ಬೀದಿ ಮಕ್ಕಳುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಕರಕಂಡ್ ಮನೆಪಾರ ಹೇಳಿಕೊಡು. ನಿಂಗೂ ಒಳ್ಳೆದಾದೆ. ಈ ಬೀದಿಮಕ್ಕಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಆದೆ. ಇನ್ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಲಿ "ಮಂಟಿಲಿಂಗಯ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ" ಜಾತ್ರೆ ನಡ್ಡೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೀನ್ ನಿನ್ನ ಅಜ್ಜಿನ ಕರ್ಯಂಡು ಹೋಗು. ನಿಂಗ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ವಾಮಿಯ ದಯಂದ ಒಂದು ಲಗ್ನ ಆಗುವ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿ ಬಂದದೆ. ನಿನ್ನ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರುವ ವರ ಒಳ್ಳೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಲಿರವಂವ. ಒಳ್ಳೆ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಚಿನ್ನಗರಾಯ. ಅವನ ಜೊತೆ ನಿನ್ನ ಕಂಕಣಬಲ ಕೂಡಿ ಬಂದ್ ನಿನ್ನ ಕೊರಳಿಗೆ ಮಾಂಗಲ್ಯಕಟ್ಟಿದೆ. ನಿನ್ನ ಹಣೆ ಮದ್ದೆ ಒಂದು ಸುಳಿ ಇದೆ. ಅದು ನಂಗ ಮಾತ್ರ ಕಂಡದೆ. ನಿಂಗ ರಾಜಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡುಬರುತಾ ಉಟ್ಟು. ನಿಂಗ ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆ ಮಹಾರಾಣಿಶರ ಬಾಳುವ ಯೋಗ ಉಟ್ಟು. ಅಮ್ಮಾಮಗಳ ಸರಸ್ವತಿ ನೀನು ನಿನ್ನ ಅಜ್ಜಿ ಜೊತೆಲೆ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಲಿರುವ ಆ ಮಂಟಿಲಿಂಗಯ್ಯ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗೋದನ್ನ ಮರೀ ಬೇಡ. ಇನ್ನು ಬರೇ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ನಿನ್ನ ಒಳ್ಳೆ ಅದೃಷ್ಟ ಕೂಡಿ ಬಂದದೆ ತಾ ಪುನಃ ಒತ್ತಿ ಹೇಳ್ತಾ.

ಈ ಮಾತನ ಕೇಳ್ತ ಅಜ್ಜಿಗೆ ಬಹಳ ಮಿಷಿ ಆಗಿ ಹೋತ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿ ಹಾರೈಕೆಂದ ಆ ಅದೃಷ್ಟ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿ ಬರಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇತ್ತೇಳಿ ಕೈ ಮುಗ್ತಾ, ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅಜ್ಜಿನ ಕೈಗೆ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿದ್ ಮೃತಿಕೆ ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರಸಾದನ ಕೊಡುತಾ ಓಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ

## "ಹದಿಹರೆಯದಲ್ಲೇ ಹಲ್ಲೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ"

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಮುಖದ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ದಾಳಿಯೇ ಜೀವದಂತ ದಂತ ಪಂಕ್ತಿಗಳೇ ಆಧಾರ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಗೂ ಹಲ್ಲೆಗಳೇ ಅತೀ ಅವಶ್ಯಕ. ಹಂಗಾದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಹಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕಾಳಜಿವಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇಂದೂ ನಾವು ದಂತ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿಳಿಸದರೇ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಾದವು ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮಂತ ಗೂಡೆಗ, ಹೈದಗ, ಸಣ್ಣಮಕ್ಕ, ಇಂತವೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಲ್ಲೆ ಹುಳಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು, ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಬಂದಿರುವುದು, ಹಿಂಗೆ ಎನೆಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇಂತಾ ವಯಸ್ಸಿನ ಹಿಂಗೆ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೆಂಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ. ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜಿಕ ಇನ್ನಾದರು ತಮ್ಮ ಹಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಕೈ ಕುಟ್ಟಿ ತೋರುತ್ತೇವೆ. ನೋಡಿನ ನಮ್ಮ ಹಲ್ಲೆ ಇನ್ನಾದರು ಹೆಂಗಟ್ಟುತಾ ... ಕೇಳುವ ನಮ್ಮಂತವು ನಾಚಿಕೆ ಆಗಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುತ್ತಾ. ಅವು ಹಿಂಗೆ ಹೇಳುವೆ. ಅವರ ಕಾಲಲೀ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಲ್ಲೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದೊ ಮತ್ತೆ ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ತಯಾರಿಸಿದ ಪೇಸ್ಟ್, ಉಪ್ಪು, ಮಸಿ, ಇದ್ದಾರಂದ ತಮ್ಮ ಬೆರಳುಗಳ ಸಹಾಯದ ಹಲ್ಲೆ ಉಜ್ಜಿ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೊ. ಹಿಂಗೆ ಕೈ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಒತ್ತಿ ಹಲ್ಲೆ ಉಜ್ಜಿರೇ ಹಲ್ಲೆ ಒಂದೇ ಸಮವಾಗಿ ಬಂದೆತ್ತಾ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಕಾಲಲೀ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಗಿಯಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇಷ್ಟಪಡ್ಡೆ. ಕಬ್ಬುತಿನೆಕ್ಕುತಾದರೆ ಯಂತ್ರದ ಮುಖಾಂತರ ರಸ ತೆಗೆಯಿಕ್ಕು, ಸೀಬೆಕಾಯಿ, ಜಾಮ್, ಹಲ್ವೆ, ಐಸಕ್ರೀಮ್, ಚಾಕಲೇಟ್, ಅಕ್ವಿಡ್ ತಯಾರಿಸುವ ತಿಂಡಿಗ ಮರೆಯಾಗಿ ಮೆದುವಾದ ಬೇಕರಿ ತಿಂಡಿಗ, ಹುರಂದ ಬೀಜ ಹೋಗಲಿ ಕಡ್ಡೆಕೂಡ ತಿನ್ನವೆ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ, ಪೆಪ್ಪಿ, ಕೊಕ್ಕೊಕೊಲಾ, ಪಾನ್‌ಟಾ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಹಲ್ಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಮಸಿ, ಉಪ್ಪು ತೇಳೆ ಗೊತ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ತರತರದ ಪೇಸ್ಟ್‌ಗೆ, ಸಣ್ಣ ಕೂಸಿಗೆ ಸಹ ಹಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬ್ರೆಸ್ ಬೇಕು. "ನೋಡಪ್ಪಾ ಕೂಸಿಗೆ ಹೊಸ ಬ್ರೆಸ್ ತಂದೊಳೆ ಎಷ್ಟು ಪೋಷಿ ಉಟ್ಟು ನೋಡು" ತಾ ಹೇಳಿ ಸಾಕ್ ! ಎಂತಾ ಹಟ ಮಾಡಿಕಂಡ್ ಕುದ್ದ ಕೂಸಾದರು ಎದ್ದೆ ಹಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋದೆ. ಸಿಹಿಯಾದ ಪೇಸ್ಟ್‌ನ ತಿಂದ ಮುಖಕ್ಕೊಂದಿಷ್ಟು ನೀರ್ ಹಾಕಂಡ್ ಬಂದರೆ ಸಾಕ್. ಅವುಂದ್ ಎಲ್ಲಿ ತೋರ್ಸಪ್ಪಾ ಕೂಸಾದ್ ಹಲ್ಲೆ ಲಾಯಿಕ್ಕೆ ಕೀ... ಕೀ... ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲ ತೇಳಿ" ಒಂದ್ ಗ್ಲಾಸ್ ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಮಕ್ಕ ಕುಡ್ ಅವರ ಪಾಡಿಗ ಹೋದವೆ. ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಹಲ್ಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಾಕನ ಬ್ಯಾರ ಬ್ಯಾರ ದಾರಿ ಹಿಡ್ತಿದ್ದೆ. ಮತ್ತೆ ನೋಡುವ ಬ್ಯಾರ

ಹೆಸರಗಳಿಂದ ಶೂನ್ಯ ಹೇಳುವೆ. ಗೊಗ್ಗರೆ, ಕೊಂಬಟೆ, ಪಾರಕಲ್ಲ, ಕಾಯಿತ್ತುರಿಯುವಮಣೆ, ಗದ್ದೆ ಹೂಡುವ ಟ್ರಾಕ್ಟ್, ಹಿಂಗೆ ಹೇಳುವೆ ಅವು ಎಷ್ಟೊಂದು ನೋಂದಾಕಂಡವೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಾಯಿಲೇ ಉಸಿರಾಡುವಂತ ಮಕ್ಕಳೆ, ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಚೀಪುವಂತ ಮಕ್ಕಳೆ ಹಲ್ಲೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾದು ಸರ್ವೆ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಇಂತಾ ಹಲ್ಲೆಗಳ ಪುನ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪಿನ್ನಾ ಹಾಕ್ತಿದ್ದೆ. ಇದರಂದ ನರಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಮೆದುಳಿಗೆ ಅದಷ್ಟೊ ಹಾನಿಯಾದೆ. ಅಬ್ಬಾ! ನಮ್ಮ ಹಲ್ಲೆ ಒಳಿತು ಕೆಡುಕುಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿರಾಕನ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ದೂರಾಗಿರಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಯಾಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಾಕಾಗದ ?

— ಅಣ್ಣಚಿರಾ ಭಾರತಿ ಸೋಮಣ್ಣ ಮಕ್ಕಂದೂರು .

### ನುಡಿ ಮತ್ತು ಗ

- ☆ ಕಷ್ಟತ ಎಂದಾ ಹೇಳಿಕಣಬೇಡಿ ಏಕೆಂತಲೆ ನಕ್ಕತ್ತಗ ಕತ್ತಲೆ ಬೆಳಗುವೆ.
- ☆ ವಿದ್ಯೆ ಸಿರಿವಂತರಿಗೆ ಶೃಂಗಾರಾದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಆದೆ.
- ☆ ಯಾವ ಹೃದಯಲಿ ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲೆಯೇ ಆ ಹೃದಯ ಕಲ್ಪಕ್ಕಿಂತ ಕಡೆ.
- ☆ ಜಗತ್‌ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಕ್ಕಿಂತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ. ಬಾಳುವ ಶೀಲ ಅದನ ಕಳೆದರೆ ಮತ್ತೆ ಪಯಲಾಧ್ಯಾ.
- ☆ ವಿದ್ಯೆ ಕತ್ತಲೆಯ ಜೀವಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ನೀಡದೆ.
- ☆ ನೀನು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿಯತಾದರೆ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಮಾಡೆ.
- ☆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ವಿದ್ಯಾವಂತತೆಳಿ ಕಣವೆ ಮೂರ್ಖ. ಹಂಗೇನೆ ಕೆಟ್ಟವಂತೆಳೆ ಕಣವ ಪಾಪಿಷ್ಠ.

— ಕೊಳಂಬೆ ಮಮತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಕೊಡಗು.

### Change

ಯಾಗೋಳ್ ದುಂಡ್ ದಪ್ಪ ಮಾಡಿಕಂಡ್ ಇರಿದ್ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಪುಂದ ಮಂದಹಾಸ ಬೀರತಾ ಉಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಫೋನ್ ಬಂದಲ್ಲಿಂದ.

— ಯಾಲವಾಳು ಚಂದ್ರಕಲಾ ಮಡಿಕೇರಿ.

ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ಮನೆ, ನೀರಿಲ್ಲದ ಬಾವಿಯ ಹಾಗೆ.



## "ಕೊರತೆ"

"ಕೊರತೆ" ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಂಗೆ ಕೊರಿಯದುತ್ತನೇ ಗೊತ್ತಾದುಲೆ! ಮೊನ್ನೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಏನಾತ್‌ತೇಳೆ... ಸಣಪ ಕಾಟಿ ಶಾಪ್ ಎದರ್ ಸಿಕ್ಕಿತೆ. ಇನ್ನ ಪೆಗ್ಗ-ಗಿಗ್ಗ ಏರಿದಕೆ ಏನೊ?, ಮಾತಾಡಿಕೆ ಸುರುಮಾಡ್ಲ, ನಾನ್ ಅಂತದ್ ಮಾಡ್ಲೊಳೆ, ಇಂತದ್ ಮಾಡ್ಲೊಳೆ, ಅವನ ಹಂಗೆ ಮಾಡ್ಲೆ, ನಾನ್ ಆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗೊಳೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅವರ್ದ ಗೊತ್ತುಟು ತ ಇಡೀ ದೇಶನೆ ಸುತ್ತಿ ಬಂದಂಗೆ ಬರಿಮಾತ್‌ಲೆ ಕೊರಿಯಕೆ ಸುರು ಮಾಡ್ಲೆ. ಏರಿದ ಪೆಗ್ಗದ್ ಪವ್ಪು ಎಲ್ಲ ಇಳ್ಳೊ ಮಾತ್ ನಿಲ್ಲಕೊಕಾಕನ ನಡುರಾತ್ರಿ ದಾಟಿಟು. ಆಗ ನಂಗೆ ಗೊತ್ತಾದ್ ಕೊರತೆ ತೇಳ್ತು ಹಿಂಗೆನೂ ಇದ್ದದೇತ. ಈಗ ನಿಮಿಗೆ ಗೊತ್ತಾತಲ ಕೊರತೆ ತೇಳ್ತೆ ಎಂತತ.

ಅಂದ್ ರಾತ್ರಿ ಮಾತ್ರ ಸಣಪ, ನನ್ನ ಮನೆವರೆಗೆ ಬುಡಿಕೆ ಕರ್ಡ್‌ತಾಲೆ. ಯಾಕೆತೇಳೆ ಪೆಗ್ಗದ್ ಪವ್ಪು ತಲೆಲೆ ಇದ್ದದಾರಂದ ಮನೆವರೆಗೆ ನಡ್‌ಕಂಡ್ ಹೋಗುವಷ್ಟೊ ಧೈರ್ಯ ಉಟ್ಟುತ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡ್ಲೆ ಏನೊ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ?ಕತ್ತಲಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿಗಾರ್ ಹೋಕುತಾದರೆ ಒಬ್ಬು ಚೊತಲಿ ಬೇಕೆಬೇಕು. ಯಾಕೆತೇಳೆ, ಕಣ್ಣು ಕಾಂಬುದಲೆತ ಅಲ್ಲ. ಕಣ್ಣೆಲ್ಲ ಲಾಯ್ಕು ಕಂಡದೆ, ಮತ್ತೆ ಎಂತತೇಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆದರಿಕೆ. ಹೆದರಿಕೆ ತೇಳೆ ಹೆಂಗೆ ಗೊತ್ತುಟಾ...?, ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿದ ಮೇಲೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೇಲಿ ಪಾತ್ರ ಏನಾರ್ ಸದ್ ಗಿದ್ದ್ ಆದರೆ ಎದ್-ಗಿದ್ದ್ ನೋಡುದು ಎಂತ ಇಲ್ಲೆ. ಮಲಗಿದ್ದಲಿಂದಲೆ ಬಾಯಿ ಬಡಿಯದು. ಎಲ್ಲಾರ್ ಸದ್ ಚೋರು ಆತ್‌ತೇಳೆ, "ನಿಂಗೆ ಎದ್ ನೋಡಿಕೆ ಆಲೆನೆ, ಆಗಲೆಂದ ಹೊರಗೆ ಎಂತೂ ಸದ್ ಆಗತ ಉಟ್ಟು. ಕಿವಿ ಕೆಳ್ಳುದುಲೆನ ನಿಂಗೆ, ಹೋಗಿ ನೋಡು..." ತ ಸಣವಂಗೆ ಬೈಯದು. ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾದ್ ನಂಗೆ ಸಣವನ ಬಾಯಿಂದ ಇಂತಾ ಹೆದರಿಕೆ ಸಣಪಂಗೆ.

ಹೆದರಿಕೆ ತೇಳ್ತನ ಸುಮಾರ್ ಸಮಯದ ಹಿಂದೆ ಆದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಘಟನೆ ಗ್ಯಾನ ಬಾತ್. ಆಗ, ಸಣಪನವರ ದನದ ಹಟ್ಟಿ ಹತ್ರ ಇದ್ದ ಬೈನೆ ಮರಲಿ ಹಣ್ಣ್ ಇದ್ದದಾರಂದ ಕಬ್ಬೆಕ್ಕು ಹಣ್ಣ್ ತಿಂಬಕೆ ಬರಿತ್. ಅದ್ ಹೆಂಗೆ ಸಣಪಂಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಕಬ್ಬೆಕ್ಕು ಹೊಡಿಯಕೆ ಪ್ಲಾನ ಮಾಡ್ಲೆ. ಇಂದ್ ರಾತ್ರಿ ಕಬ್ಬೆಕ್ಕುನ ಹೊಡೆ ಹೊಡಿಯಕುತ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡಿಕಂಡ್ ಸಣಪ ಬ್ಯಾಗ ಎದ್, ಗದ್ದೆಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕುಯ್ಯಕೆ ಸನ ಹೋಗದೆ, ಹೊಗೆ ಹಿಡ್ಡ ಕೇಪುನ ಕೋವಿನ ಬೆಸಗಂದ ತೆಗ್ಲೆ, ತೊಳ್ಳೆ, ನೀರ್ ಎಲ್ಲ ಆರ್ದಿರಡಿ ಮಾಡ್ಲೆ. "ನಮ್ಮವು ಹೊತಾರಂದ ಏನೋ ಕೆಲ್ವ ಮಾಡುವಲೆ"ತ ಅಡಿಗೆ ಮನೇಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ತಟ್ಲೆತ್ತಿದ್ದ ಸಣವ ಬಂದ್ ನೋಡ್ಲನ ಸಣಪ ಕೋವಿಗೆ ತುಂಬು(ಮದ್ದುಗುಂಡು) ತುಂಬುಸ್ತಿದ್ಲೊ. ಏನ್ ವಿಷಯ ತ ಕೇಳ್ತನ, ಸಣಪ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲ ಹೇಳ್ತೆ. "ಮೊನ್ನೆ ಹಿಂದೆಗಡೆ ಹುಣುಸೆ ಮರದ ಹತ್ರ ಗುಮ್ಮ ಮರ್ದಸದ್‌ಕೇಳಿ ಬಡ್ಡಿ ಓಡಿ ಬಂದವು. ಮತ್ತೆ ಇಂದ್ ರಾತ್ರಿ ಬೆಕ್ಕು ಹೊಡಿಯಕೆ ಹೊರ್ದೊಲಿಯ... ತ ಹಂಗೆಸಿಂಡ್ ಸಣವ ಹೇಳ್ಕಾಕನ ಸಣಪಂಗೆ ಚಪ್ಪಲಾಲಿ ಮುಖಿಕೆ ಹೊಡ್ಲಂಗೆ

ಆತ್. ಇಂದ್ ಎಂತಾರ್ ಆಗಲಿ ರಾತ್ರಿ ಬೆಕ್ಕುನ ಹೊಡ್ಲೊ ನನ್ನ ಧೈರ್ಯನ ತೋರ್ದಿ ಬುಡಕುತ ಹಲೆ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡ್ಲೆ ಸಣಪ. ಆಗಲೆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೆಡ್‌ಲೆಟ್‌ಗೆ ಹೊಸ ಬ್ಯಾಟರಿ ತಕಂಡ್ ಬಂದ್. ಲೆಟ್‌ಗೆ ಬ್ಯಾಟರಿ ಹಾಕಿ, ಬೆಳ್ಳೆಕ್ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಲಿ ಬೀಳ್ತಂಗೆ ಮಾಡಿ, ರಾತ್ರಿ ಆಕೆ ಇನ್ನ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಉಟ್ಟು, ಕಬ್ಬೆಕ್ಕುನ ಹೆಂಗೆ ಹೊಡಿಯದುತ್ತ, ಹಗಲ್ ಕನ್ಸ ಕಾಂಬಕೆ ಸುರು ಮಾಡ್ಲೆ ಸಣಪ.

ಹೆಂಗೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಆಗಿ ಸೂರ್ಯ ಮುಳ್‌ಗಿತ್. ಸ್ವಲ್ಪ ಕತ್ತಲೆ ಕತ್ತಲೆ ಆಕನ ಚಂದ್ರ ಮೂಡ್‌ಕಾತ್. ಈಗ ಸಣಪಂಗೆ, ಒಬ್ಬನೆ ಹೋಕಲತ ಹೆದರಿಕೇಲಿ ಮೈ ನಡ್‌ಗಿಕೆ ಸುರು ಆತ್. ಇಂದ್ ಕಬ್ಬೆಕ್ಕುನ ಮಾತ್ರ ಬುಡಿಕೆ ಆಗದ್. ಯಾಕೆತೇಳೆ, ಕಬ್ಬೆಕ್ಕುನ ಆಸೆ ಒಂದು ಕಡೆ, ಮತ್ತೆ ಸಣವ ಬೆಳ್ಳೆಗೆ ಹೇಳ್‌ದ ಮಾತ್ ಉಟ್ಟುಲ ಅದ್ ಸಣಪನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಂತಿ ಹೋಗುಟು. ಅದರಂದೆ ಗ್ಯಾನಲಿ ರಾತ್ರಿ ಸಣಪ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಟನೂ ಮಾಡ್ಲೆ. ಸಣವ ಮಾತ್ರ ಲಾಯ್ಕು ಉಟ ಮಾಡಿ ಮಲಿತ್. ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತೆಂಗೆಟೆಗೆ ಚಂದ್ರಕಂತಿದ ಮೇಲೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡ್ಲೆ ಕರಿಕತ್ತಲೆ. ಆ ಕತ್ತಲೆನ ನೋಡಿ ಸಣಪನ ಧೈರ್ಯನೇ ಉಡುಗಿ ಹೋದಂಗೆ ಆತ್. ಒಂದು ಕಡೆಂದ ಕಬ್ಬೆಕ್ಕುನ ಆಸೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಂದ ಸಣವನ ಮಾತ್. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಂದ ನೋಡ್ಲೆ ಒಬ್ಬನೆ ಹೋಕೆ ಧೈರ್ಯ ಇಲ್ಲೆ. ಇಂತಹ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಲಿ ಸಣಪ ಈಗ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಂಡ್. ಎಂತ ಮಾಡ್ಲೆ. ಹೆಂಗೆ ಹೋದುತ್ತ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡ್ಲೆನ, " ರಾತ್ರಿ ಹೊರಗೆ ಹೊಕನ ಹಣೆಲಿ ಬಸ್ತೆ (ವಿಭೂತಿ) ಇದ್ದರೆ ಕೊಲೆ ಪಿಶಾಚಿಗೆ ಹತ್ರ ಬಾದುಲೆ..."ತ, ಅಜ್ಜಂದರ್ ಹೇಳ್‌ತ್ತಿದ್ದ ಮಾತ್ ಸಣಪಂಗೆ ಆಗ ಗ್ಯಾನಬಾತ್. ಸಣಪ ಆಗಲೆ ದೇವರ ಕ್ಯಾಂಬರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹಣೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ನಾಮ ಹಾಕಂಡ್. ಈಗ ಸಣಪಂಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಂಗೆ ಆತ್. ತಲೆಗೆ ಲೆಟ್ ಕಟ್ಟಿ, ಕೋವಿನ ಹಿಡ್‌ಕಂಡ್ ಹೋಗೇ... ಬುಡ್ಡತ, ಹೊರಗೆ ಹೋದರೆ..., ಮನೇದ್ ಮೆಟ್ಲೆ ಇಳಿಯಕೇನೆ ಧೈರ್ಯ ಬಾದುಲೆ. ಇನ್ನ ಹೆಣ್ಣ್ (ಸಣವ) ಸಹಾಯ ಇಲ್ಲದೆ ಏನ್ ಮಾಡಿಕೆ ಆಲೆತ ಗೊತ್ತಾತ್ ಸಣಪಂಗೆ. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನ ಎಂತ ಮಾಡ್ಲೆ? ಹೆಣ್ಣ್‌ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಹಲಸಾದ್‌ಸಾಕಾಗದ್‌ತ" ಕುಂಟು ನ್ಯಾವನ" ಮಾಡಿಕಂಡ್ ಸೀದಾ ಕ್ಯಾಂಬರೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಮಲಗಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣ್‌ನ ಕಬ್ಬೆಕ್ಕು ಹೊಡಿಯಕೆ ಪೋಯಿತ ಕರ್ಡ್. ಕರಿಯಕಾಕನ ಸಣವ ಸುರೂಲಿ ಪರ್ದಿಕಂಡರೂ, ಬೆಕ್ಕು ಆಸಂದ ಒಪ್ಪಿಕಂಡ್ ಎದ್ ಬಂದೊ. ಆದರೆ ಎಂತ ಮಾಡ್ಲೆ, ಸಣವಂಗೆ ರಾತ್ರಿ ಹೋಕೆ ಧೈರ್ಯ ಇಲ್ಲೆ. ಇಬ್ಬರೂ, ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಧೈರ್ಯನ ಸೇರ್‌ಸಿ ಬೆಕ್ಕು ಹೊಡಿಯಕೇತ ಹೊರಟೊ. ಕೋವಿನ ಹಿಡ್‌ಕಂಡ್ ಸಣಪ ಮುಂದೆ ಹೋಕನ, ಸಣವ ಹಿಂದೆಂದ ಹೊತು. ಹೋಗಿ ಮರದ ಬುಡಲಿ ನಿತ್ ಹಣ್ಣ್ ಗೊಂಚಲಿಗೆ ಲೆಟ್ ಹಾಕ್‌ಕಾಕನ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಕಣ್ಣ ಕಂಡಂಗೆ ಆತ್. ಕಣ್ಣ ಒಂದೇ ಕಾಂಬದು ಬ್ಯಾರ್?

ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ದ್ದರೆ ಯಮನೂ ಹೆದರುವನು.

ಕೊಡಗು ಸಂಗಾತಿ

ಬೆಕ್ಕುಗೆ ಬೈನೆ ಮರಲಿ ಇರಾಕಾಕನ ಒಂದೇ ಕಣ್ಣು ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಒಂದೊಂದಲ ಕಂಡೆ" ತ ಯಾರೋ ಹೇಳ್ತಾ ಸಣ್ಣಪಂಗ ಆಗ ಗ್ಯಾನ ಬಾತ್. ಓ..., ಇದ್ ಅದಂರ ಬೆಕ್ಕಿ ಕಂಡದೇತ ಕೋವಿದ್ ಕುದುರ ಎಳ್ಳಾ, ಗುರಿ ನೋಡಿ, ಕಳ್ಳನ ಎಳಿಯಕಾಕನ ಡುಬೂ... ತ ಗುಂಡು ಹಾರ್ತ. ಗುಂಡು ತಾಗಿದ ರಬಸಲಿ ನಾಲ್ಕೈದ್ ಹಣ್ಣಾಗ ಕೆಳ್ಳಿ ಬಿದ್ದ ಸದ್ಕೇಳ್ತಾ, ಬೆಕ್ಕು ಬಿದ್ದ ಸದ್ಕೇಳ್ತೇಲೆ. ಎಂತ ಆತೃತ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡಿಕಂಡ್, ಕಣ್ಣು ಕಂಡಲ್ಲಿಗೆ ಪುನಃ ಲೈಟ್ ಹಾಕಿರೆ, ಆಗಲೂ ಅಲ್ಲೆ ಕಣ್ಣುಕಂಡೆ.... ಇದ್ ಎಂತರ್ಡ್ ಕಣ್ಣು ಹಿಂಗ ಕಾಂಬುದು, ಕೊಲೆ, ಪಿಶಾಚಿಗಾಡ್..ತ, ಹೆದರಿಕಂಡ್ ಮರದ ಎಲ್ಲ ಮೂಲೆಂದ ಲೈಟ್ ಹಾಕಿ ನೋಡ್ತೆ.... ಅದ್ ಚಿಟ್ಟೆ....

ಛೇ.... ಇದ್ದ ಒಂದು ಗುಂಡು ಸುಮ್ಮನಾರ್ ವೇಸ್ಪ್ ಆತಲತ ಬ್ಯಾಬರಾತ್ ಸಣ್ಣಪಂಗ " ಅತ್ತಮೇಲೆ ಸಿಟ್ನ ಕೊತ್ತಿ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಪು"ತ ಹೇಳ್ಳಂಗ, " ಮನೆಂದ ಹೊರ್ದಾಕಾಕನ ನೀನ್ ಪರ-ಪರತ ಪೆರ್ರಿ ಕಂಡ್ತರ ನೋಡಿ ಆಗಲೆ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡ್ತೆ, ಇಂದ್ ಯಾಕೋ ಬ್ಯಾಟಿ ತೋಪರೆ ಆದ ಕಂಡದೇತ. ಹಂಗೆ ಆತಲ ಈಗ " ತ, ಸಣ್ಣಪಂಗ ಬೈಯ್ಯುಕೆ ಸುರು ಮಾಡ್ತಾ ಸಣ್ಣಪ. " ಈ ಗುಂಡನ ಎಲಕ್ಕಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎಲಕ್ಕಿ ಚಿರಿ ತಿನ್ನುವ ಕಪಿಗಳಿಗೆ ಪೆರ್ರಿ ಗುಂಡು ಹೊಡ್ಡಿದ್ದರೆ ಕಪಿಗ ಬಾದಾರ್ ಕಡ್ತೆ ಆತಿತ್. ಸುಮ್ಮನಾರ್ ಗಾಳಿಗೆ ಹೊಡ್ಡ್ ಬುಟ್ಟಿಯಲಾ"ತ ಸಣ್ಣಪಂಗ ತಿರ್ರಾಸಿ ಬೈತ್ ಸಣ್ಣಪ. ಅಂತೂ, " ಬಂದದಾಂಗಿ ಸುಂಕ ಇಲ್ಲೆ"ತ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡಿಕಂಡ್ ಇಬ್ಬರು ಮನೆಗೆ ಬಂದೂ. ಇಂತಾ ಹೆದರಿಕೆ ಸಣ್ಣಪಂಗ. " ಬೆಕ್ಕು ಹೊಡಿಯಕೆ ಹೋಕುತಾದರೆ ಧೈರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಣ್ಣು(ಸಣ್ಣಪ)ನ ಕರ್ಕಂಡ್ ಹೋದು.. ಈ ವಿಷಯ ಅಂದೊಂದು ಸಲ ಸೂಪ ಹೇಳ್ತಾರಂದ ನಂಗಿ ಗೊತ್ತಾದ್.

ಓ, ವಿಷಯನೇ ಮರ್ತ್ ಹೋತಲ. ಇನ್ನ ವಿಷಯಕೆ ಬರ್.

ಆ ಕವಿಗ ಒಳಲ, ಕವಿಗೋಷ್ಟಿಲಿ ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳ ವಾಚನ ಮಾಡಿ ಕಾಕನ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಇದ್ದರೆ, ಕೇಳಿಕೆ ಋಷಿಯಾದೆ, ಅದೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಆದರೆ ಅದೊಂದು ಕೊರತೆ ಆದ. ಈ ರಾಜಕೀಯ ಪುಡಾರಿಗ ಬಾಷಣಲೆ ಕೊರ್ದರೆ, ಆ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯ ಸಂಗೀತ ಹಾಡವು ಬರಿ ಠಗಲೆ ಕೊರ್ದು ಬುಟ್ಟಿವೆ. ಕೊಡ್ಗಾಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳಿಗಂತೂ ಮಳೆಗಾಲಲಿ, ಮಳೆಲಿನಂದ್, ಕ್ಲಾಸ್ಲಿ ಕುದ್ದುಕಂಡ್ ಇರಾಕಾಕನ, ಆ ಚಳಿ, ಗಾಳಿದ್ ಕೊರತೆ ಒಂದು ಸೈಡ್ಂದ ಆಕನ, ಮಾಸ್ಪರ್ ಟೀಚರ್ಗ ಕೊರಿಯದು ಇನ್ನೊಂದು ಸೈಡ್ಂದ. ಅವರ ಪಾಡ್ ಹೇಳ್ತೇ ಬ್ಯಾಡ... ಈ ಸಿನಿಮಾಲಿ ನೋಡಿ, ಇಂಟರ್ವೆಲ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಂತದೂ ಕ್ಲೈಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇದ್ದೆ ಗಡ, ಇಂಟರ್ವೆಲ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಬರಿ ಅದ್, ಇದ್ ತ ಕೊರತೆನೆ.

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಕೊರಿಯಕೆ ಸುರು ಮಾಡ್ತೆ ಬೊರ್ವೆಲ್ ಕೊರಿಯುವ ಮಿಷನ್ ಸಹ ಬ್ಯಾಡ, ಹಂಗಿ ಕೊರ್ದವೆ. ಕೊರ್ದ ಕೊರ್ದ ಭೂಮಿ ಅಡಿಂದ ನೀರ್ ತೆಗ್ಗಂಗ ನಮ್ಮ ತಲೆನ ಮಾತಾಲೆ ಕೊರ್ದ ಒಳಗಿಂದ ಮೆದುಳನೆ ತೆಗ್ಗು ಬುಟ್ಟಿವೆ. ಕೆಲವು ಜನಗ ಕೊರಿಯಕೆ ಯಾರು ಸಿಕ್ಕುವೇತ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡಿಕಂಡ್ ಇದ್ದವೆ. ಅವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡರಂತೂ ಬಲೆಲಿ ಮೀನ್

ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿದಷ್ಟೆ ಋಷಿಯಾದೆ ಅವುಕೆ. ಇನ್ನ ಸಿಕ್ಕಿ ಕಂಡವನ ಕತೆ ಮುಗುತ್ತನೆ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡಕು. ಇನ್ನ ಕೆಲವು ಜನ ಹಂಗಿ ಕಲ್ತನೊ? ಯಾರಿಂದ ಕಲ್ತನೊ? ಗುರುಗಳು ಯಾರ್? ತ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಾದುಲೆ. ಈ ಸೋಲೆ ಭೂಮಿಲಿ ಕಾಲ್ ಹುಗ್ಗಂಗ ಅಷ್ಟೆ ಲಾಯ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗದಂಗ ಕೊರ್ದವೆ. ಈ ಕೊರಿಯದು ತೇಳ್ಳು ಒಂದು ಕಲೆ ಕಂಡೆ. ನೋಡಿ. ಅದ್ ಎಲ್ಲವುಕೆ ಆದಲೆ. ಕೆಲವುಕೆ, ಕೊರಿಯಕೆ ವಿಷಯನೆ ಬ್ಯಾಡ, ಸುಮ್ಮ ಒಂದು ಬರ ಕೊರ್ದವೆ. ಅವು ಅಷ್ಟೆ ಲಾಯ್ಲಿ ಈ ಕಲೆನ ಕರಗತ ಮಾಡಿಕಂಡೊಳತ ಕಂಡೆ. ನಿಮಿಗೇನಾದರು, ಕೊರಿಯದು ಮತ್ತೆ ಕೊರ್ದಿಕಂಡ ಅನುಭವ ಆಗುಟ, ಆಗಿದುರ್ಬುಡಿ.... ಅವು ಕೊರಿಯಕಾಕನ ನೀವೇನು ತಲೆಗೆ ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ಹಾಕುದೇನು ಬ್ಯಾಡ. ಅವು ಹೆಳ್ಳಕೆ ಹೂಂಗುಟ್ಟಿಕಂಡ್, ತಲೆ ಆಡ್ಡಿಕಂಡ್ ಇದ್ದರೆ ಕೊರತೆ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಆದ. ಯಾಗ ಜಾಸ್ತಿ ಆತ್ ತೇಳ್ಳನ ಅವ ಹೇಳ್ಳಕೆ ಒಂದೆರಡ್ ಉಲ್ಪ ಮಾತಾಡಿ. ಆಗ ನೋಡಿ..., ಕೊರತದ ಬ್ಲೇಡ್ ಬಾಯಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುರು ಹೋಗಿ, ಕೊರತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ಪಾಪ್.... ದೇವರು ಕೆಲವುಕೆ ಬಾಯಿ ಕೊಟ್ಟದ್ ಬರೀ ಕೊರಿಯಕೆತ ಕಂಡೆ. ನೋಡಿ, ಇದೆಲ್ಲ ಒಂದು ತರದ "ಕೊರತೆ."

ಈ "ಕೊರತೆ" ತೇಳುವ ಪದನ ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥಲಿ ನೋಡ್ತೆ, ಸಮುದ್ರಲಿ ಏಳುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಲೆಗ ಬಂದ್, ಸಮುದ್ರ ಕರೇಲಿ ಇರುವ ಮಣ್ಣಿನ ಕೊರ್ದಂಡ್ ಹೋದು. ಮಳೆ ಬಂದ್ ಬರೆ ಜರ್ಡ್ ಬಿದ್ದೇ, ಮಣ್ಣು ಕೊರ್ದ ಹೋದು ಸಹ ಒಂದು ತರದ ಕೊರತೆನೆ. ಆ ಖನಿಜಗಳನ್ನ ತೆಗಿಯಕೆ ಭೂಮಿನ ಕೊರ್ದ ಗಣಿ ಮಾಡ್ತು ಮತ್ತೆ, ಕಲ್ಲು ಕೋರಲಿ ಕಲ್ಟ ಬಡಿಯಕೆ, ಕಲ್ಟನ ಕೊರಿಯದು. ಮತ್ತೆ, ಬೊರ್ವೆಲ್ ತೆಗಿಯಕೆ ಮಣ್ಣಿನ ಕೊರಿಯದು ಸಹ ಒಂದು ತರದ ಕೊರತೆನೆ. ನೋಡಿ, ಮನುಷ್ಯ ಹಿಂಗೆಲ್ಲ ಕೊರ್ದರೆ, ಇನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿಲಿ, ಆ ಹಾಳ್ ಇಲಿಗ ಗದ್ದಲಿ ಮಾಳ(ಬಿಲ) ಮಾಡಿಕಂಡ್ ಇರಿಕೆ ಮಣ್ಣಿನ ಕೊರಿಯದು ಸಹ ಒಂದು ತರದ ಕೊರತೆನೆ. ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಹಿಂಗೆಲ್ಲ ಆದರೆ, ಅಗ್ನಿ ಪರ್ವತಗ ಸ್ಫೋಟಗೊಳ್ಳಕೆ ಲಾವಾರಸ ಭೂಮಿ ಒಳಗಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಕೊರ್ದಂಡ್ ಮೇಲೆ ಬಾದು ಸಹ ಒಂದು ತರದ ಭೂಮಿ ಒಳಗೆ ನಡೆಯುವ ಕೊರತೆನೆ. ನೋಡಿ, ಆ ಲಾವಾರಸ ಭೂಮಿನ ಕೊರ್ದ ರಂದ ತಾನೆ ಮೇಲೆ ಬಾಕೆ ಆದ್. ಅಂತೂ ಈ " ಕೊರತೆ"ಂದ ಕೊರಿಯವುಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಾರ ಉಪಯೋಗ ಆಗೇ ಆದ.

ಈಗ ನೋಡಿ ಗುಜರಾತ್ ನ ಭುಜ್ ಪಟ್ಟಣಲಿ ಆದ ಅನಾಹುತ ಭೀಕರ ದೃಶ್ಯನೆ. 30,000 ಜನ ಸತ್ತದ್ ಇದ್ ಸಹ ಕೊರತೆಂದ ಆದತ್ ಹೇಳಕ್ಕ.

ನಾನ್ ಈ "ಕೊರತೆ" ದ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೆ ಕೊರ್ದ ಗೊತ್ತಾತಲ... ಮತ್ತೆ ಎಂತದೂ ಹೇಳುವೆಲ, ರಾಮಾಯಣ ಕೊರ್ದ ಕೊರ್ದ ಕಡೆಗೆ ರಾಮ ಸೀತೆಗೆ ಎಂತ ಆಕುತ ಕೇಳ್ಳನ ಎಂತದೂ ಹೇಳ್ತೆ, ಹಂಗ್ಯಾತ್ಲೆಲ್ಲ... ಹಂಗ್ಯಾಗದಿದ್ದರೆ, ನಿಮಿಗ ಕೊರಿಯದು ಮತ್ತೆ ಕೊರ್ದಿಕಂಬದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭವಿಷ್ಯ ಉಟ್ಟುತ ಆತ್...!

— ಕಾನಡ್, ಹನೀರ್ ಅಪ್ಪಾಜಿ, ಮರಗೋಡು.

## ಕುಳಿಪ್ಪನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ

ಮಕ್ಕ ಯಾಗೋಳ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋನೇತ ಹೇಳಿರೇ ಅಪ್ಪ, ಅವ್ವಂದರ್ ಮನೇಲಿ ಹಟ್ಟಿ ಸಗಣಿ ತೆಗೆಯೋಕು ಗದ್ದ ಉಳೋಕ್, ದನ ಮೇಸಕುತ್ತಾ ಹೇಳಿ ಮನ ಕೆಲಸ ಉಟ್ಟುತ್ತಾ ಹೇಳಿ ಇದಲ್ಲಾ ಯಾರ್, ಮಾಡ್ಡೆ?ತಾ ಹೇಳಿ ಮಕ್ಕಳ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನುಚ್ಚು ನೂರು ಮಾಡಿ ಅವರ ಭವಿಷ್ಯನ ಹಾಳ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೋ ಹಿಂದೆ. ಆದರೆ ಇಂದ್ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯ ಅಪ್ಪ ಅವ್ವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉಟ್ಟುತ್ತಾ ಹೇಳಿಕ್(ಬರೆಯಕ್). ಆದರೆ ಆಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಂಗೇ ಇತ್ತ್. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಓದಿಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಕುತ್ತಾ ಆದರೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟ್ ಓದಿಸುತ್ತಿದ್ದೋ ಹಾಗೆ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಆಗಿ ಸಿಕ್ತೆತ್ತಿತ್ತ್. ಆಗಿನ 4ನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಈಗಿನ S.S.L.C.ಗೆ ಸಮತಾ ಹೇಳಕ್. ಆದರೂ ಮಕ್ಕ ಎರಡ್ ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಲಿತ್ತಾ ಹೇಳಿ ನಾಚಪ್ಪು ಮೂರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿತ್. ದೊಡ್ಡವನೇ ಕುಳಿಪ್ಪ.

ದಿನ ನಿತ್ಯ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಕೆ ಸುರು ಮಾಡ್ಲೋ. 5-6 ಮೈಲ್ ನಡ್ಡ್ ಹೋದು ಮಳೆಗಾಲಲಿ ಅಂತೂ ಹೊಳೆ ಇದ್ದರೆ ದೋಣಿ ದಾಟಿಯೋ ಅಥವಾ ಹೊಳೆ ನೀರ್ ಇಳ್ಳ ಮೇಲೆ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋದು. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮರದ ಹಿಡಿಯ ಕೊಕ್ಕೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಕಂಡ್ ತಮ್ಮನ ತಂಗನ ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸಿಕಂಡ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ ಆ ಕೊಡೆಲಿ ಮೂರ್ ಜನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಾಡು. ಅರ್ಧ ಬಟ್ಟೆ ಚಿಂಡಿಯಾಗಿ ನೆನಕಂಡ್ ಮನೆಗೆ ಒಂದ್ ಹೋಗಿ ಒಲೆ ಬುಡಲಿ ಕುದ್ಡಕಂಡ್ ಕೈ ಕಾಲ್ ನಡಕಿಕಂಡ್ ಬಟ್ಟೆ ಒಣಗಿಸ್ಕನ ಕೈ ಒಲೆಮುಂದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುದುಲ್ಲೆ. ಅವ್ವ ಮುಕ್ಲೆಮೆತ್ತಿ ಒಣಗಿಸಿ ಮಡಗಿದ್ದ ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬೀಜನ ಒಲೆ ಬೂದಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಕಂಡ್ ಬೂದಿನ ಕೆದಕಿಕಂಡ್ ಇರ್ಕನ ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬೀಜ ಬಟ್ಟಾತಾ ಹೊಟ್ಟಿತ್. ಆಗ ಅವ್ವನ ಕೈ ಒಲೆಲಿ ಮಡ್ಡಿ ತಿರಗಿಸ್ಕೆತ ಇದ್ದ ಕಳಿಲಿ ಮಜ್ಜನ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬಟ್ಟಾತಾ? ಬಿದ್ದತ್. "ಅಪ್ಪಾ", ಎಪ್ಪಾ ಹೇಳಿರೆ ಕೇಳಿಕಿಲ್ಲೆ ಹೋಗಿ ಗುಡ್ಡಲಿ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕೋಳೋ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕೂರಿಕೆ ನಿಮಗೆ ಏನ್ತಾ? ಹೇಳಿಕಂಡ್ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಓಡಿಸಿದ್ದೋ. ಅಪ್ಪು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಪ್ಪಾ ಗದ್ದೆಂದ ಬಾಕನ ಎಸಂಡ್ನ್ ಕೈಲಿ ಹಿಡಕಂಡ್ ಬಾತ್. ಅದನ್ನ ಕಂಡ ಮಕ್ಕ, ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಕಿತ್ತಂಡ್ ಅದನ್ನ ಗುಡ್ಡದ ಒಲೆಗೆ ಹಾಕಿ ಸುಟ್ಟಾ ತಿಂದಾಕನ ಮಕ್ಕಾ "ಅಪ್ಪಾ" ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟೀಯಾ?" ಅಪ್ಪೊತ್ತಿಗೆ ಅಪ್ಪಾ ತಂದೆ ಇರಿ ಮಕ್ಕಳೇತ ಹೇಳಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾಫಿ ಒಣಗಿದ ರೊಟ್ಟಿ ಹಿಡಕಂಡ್ ಮನಂದ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಬಾಕನ ಕಾಲ್ಚಾರಿ ಬಿದ್ದತ್, "ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಸೊಂಟ ಹೋತ?"ತಾ ಅಪ್ಪಾ ಕಿರಿಚಿಕೆ ಸುರು ಮಾಡ್ಡ್. ಅಪ್ಪಾ, ಏನಾತ್ನೇತ ಕೈಲಿ ಕೊಟ್ಟಾ ಹಿಡಕಂಡ್ ಓಡಿ ಬಾತ್. ಮಕ್ಕ ಒಲೆ ಬುಡಲಿ ಕುದ್ಡಕಂಡ್ ಮುಸಿ, ಮುಸಿ, ನಗೆಯಾಡ್ಡ್, ಜೋರಾಗಿ ನೆಗಾಡ್ಡಿರೆ ಪುನಃ ಎಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನಿಗೆ

ಬಿದ್ದೇತಾ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದಾ ಒಳಗೆ ಹೊರಟೋ. ಅವ್ವನ ಅಪ್ಪನೇ ಸುದಾರಿಸಿತ್ ". ಅಪ್ಪಾ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆ ತಂದ್ ಅವ್ವನ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ತಿಕ್ಕಿತ್. "ಅಪ್ಪಾ" ಹೇಳ್ತ್, ಮಕ್ಕಳೆ ಹೋಗಿ ಬಾಯಿ ಪಠ ಹೇಳಿ, ಹೋಗಿ, .. ಹೋಗಿ.. " ನಾನ್.. ಬನ್ನೆ ಈಗ ನಿಮ್ಮನ ನೆಗಾಡಿಸಿನೇ(ಅವ್ವನ ಬೈಗಳ ಬೇರೆ) ಸೊಂಟ ಬೇನೆಯಾದರು ಬಾಯಿಗೆ ಏನ್ ಕಮ್ಮಿ ಇಲ್ಲಂತ ಮಕ್ಕ ಗೋಣಿಕಂಡ್ ಬಾಯಿ ಪಠ ಹೇಳಿಕೆ ಹೊರಟೋ.

ಸಾಯಂಕಾಲ ಆರು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಐಮರ ಸುತ್ತಮಕ್ಕ ಕುದ್ಡಕಂಡ್ ಮಗ್ಗಿ ಹೇಳಿಕೆ ಸುರುಮಾಡುವೆ. ಒಂದು.. ಒಂದಲೀ ಒಂದು, ಒಂದು ಎರಡಲೀ ಎರಡ್, ಅಪ್ಪೊತ್ತಿಗೆ ತಮ್ಮ ಚಾಮಿಗೆ ಉಚ್ಚೆ ಬಾತ್ ಉಚ್ಚೆ ಹೋಯ್ಕೆ ತಾ ಹೋದರೆ ಅಪ್ಪಾ ಅಡಿಗೆ ಮನೇಲಿ ಏನ್ ಮಾಡ್ಡೆತ್ತಾ ಬಗ್ಗಿ, ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿ, ಎಂತಾ? ಗೈಪು ಮಾಡಿಯತ್ತಾ ನೋಡಿಕಂಡ್ ಬಂದ್ ಪುನ ಮಗ್ಗಿ ಸುರು ಮಾಡ್ಲೋ. ಎರಡೊಂದಲೀ ಎರಡ್ ಎರಡೆರಡ್ಲಿ ನಾಕ್ ಹೀಂಗೆ ಮಗ್ಗಿ ಹೇಳಿಕೆ "ಅವ್ವಂದ್ ರಾಗ ಬೇರೆ, ಕುಳಿ ದನಗಳ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಳೊನಾ? ಇಲ್ಲೆ ಅಪ್ಪಾ, ಕುಳಿ ಕುದ್ಡಲ್ಲಿ ಎರಡ್ ಮೂರ್ಲಿ ಆರ್ ಕುಳಿ ಹಾಸನ ಕರಿಯಕೇ ಸುರುಮಾಡ್ಡ್. "ಪಟ್ಟಿತಿ.. ಹೀ ಹೀ ಬಾ. ಅಪ್ಪೊತ್ತಿಗೆ ಅಪ್ಪಾ ಗಂಗೆ ಕರ್ನಾ ಕಟ್ಟಿದಾ? ಮೋರಾ ಎತ್ತ ಬಂದುಟ್ಟಾ? ತಂಗಿ ಚಿಮ್ಮಿ ಎದ್ದಾ ಹೋಗಿ ಜಗಲಲ್ಲಿ ನಿತ್ತ್ಕಂಡ್ ಮೋರಾ ಎತ್ತ ದೂರಲೀ ಬರ್ತಾ ಉಟ್ಟಾ ಅಪ್ಪಾ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎರಡನೇ ಮಗ್ಗಿ ಮುಗ್ತಾ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೂರನೇ ಮಗ್ಗಿ ಸುರುಮಾಡ್ಲೋ. ಮೂರ್... ಒಂದಲೀ ಮೂರ್, ಮೂರ್ ಎರಡಲೀ ಆರ್ತಾ ಹೇಳಿಕನ ತಂಗಿ ಚಿಮ್ಮಿ ಅಪ್ಪಾ, ಅಪ್ಪಾ ನಂಗೆ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಕನ ಮೂರ್ ಕಾಸ್ ಕೊಡಕು ಆತಾ? "ಅಪ್ಪಾ ಯಾಕ್?" ಅದ್ ಸ್ಕೂಲಿಲೀ ಇಂದ್ ಸಿನಿಮಾ ತೋರಿಸುವೇತಾ? ಮಾಸ್ತರ್ ಹೇಳಿಟ್ಟು, ಅಪ್ಪಾ "ನಾಳೆ ತಾನೇ" ನೀನ್ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಮಗ್ಗಿ ಹೇಳ್. ಹೇಂಗೂ ಮಗ್ಗಿ ಹೇಳೋ ಕೆಲಸ ಮುಗ್ತಾ. ಇನ್ನೆ ಕೈಕಾಲ್ ತೊಳ್ಡ್ ದೇವರಿಗೆ ಕೈಮುಗ್ಡ್ ಬೆನಕ ಬೆನಕ, ಏಕದಂತ ಪಚ್ಚೆಕಲ್ಲು ಪಾನಿ ಮೆಟ್ಟು, ಊಟಕ್ಕೆ ಆಗುವವರೆಗೆ ಒಂದು ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಬುಡ್ಡಿನ ನೆಲಲ್ಲಿ ಇಟ್ಕಂಡ್ ಸುತ್ತಾ ಮಕ್ಕ ಓದುದು ಬರೆಯೋದ್ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೋ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಹ ಪೆನ್ನಿಲ್ಗೋ ಅಥವಾ ಬಳಪಕ್ಕೋ ಜಗಳ ಮಾಡಿಕಂಡ್ ಸ್ಕೂಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೋಮ್ ವರ್ಕ್ನ ಮುಗಿಸಿತ್ತಿದ್ದೋ. ಇನ್ನೆ ಊಟ ಮಾಡಿ ಮಲಗಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದಾ ದಿನ ಪ್ರತಿ ಗದ್ದೆ ಊಳುಪ ಅಪ್ಪಂಗೆ ಗದ್ದೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾಫಿ ರೊಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಾ ಆ ಮೇಲೆ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತೆತ್ತಾ ಕುಳಿ. ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಕನ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಚಿನ್ನಿದಾಂಡ್ ಆಟ ಆಡಿಕಂಡ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಲಪುಕನ 10ಗಂಟೆಯಾಗ್ತೆತ್ತಾ. ಇದ್ ಮಕ್ಕಳ ದಿನಪ್ರತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಟ ಆಗಿತ್.

"ಯಾಕೆ? ಕುಳಿಪ್ಪ ಇಷ್ಟು ತಡವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೀಯಾ?" ಅಂತ ಮಾಸ್ತರ್ ಕೇಳಿ ನಾನು ಗದ್ದೆ ಉತ್ತು ಬರುವಾಗ ಇಷ್ಟೊತ್ತೆ ಆಯಿತು ಮಾಸ್ತರೇ. "ನೋಡಿ ಮಕ್ಕಳೆ ಕುಳಿಪ್ಪನ ಹಾಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಬೇಕು ತಂದೆ ತಾಯಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ದುಡಿದು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕಲಿ ಬೇಕು ಎಂದಾಗ, ಕುಳಿಪ್ಪನಿಗೆ ಮಾಸ್ತರ್ ಎಂತ ಹೇಳುತ್ತೆ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಮಾಸ್ತು ಹೇಳಿದನ್ನ ಅಲ್ಲೆ ಬುಟ್ಟುತ್ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಕುಳಿ "ಅಪ್ಪಾ, ಅಪ್ಪಾ" ನಿನ್ನ ಮಾಸ್ತರ್ ತುಂಬಾ ಹೊಗಳತೆತ, ಹೇಳಿಕನ, " ಯಾಕೆಂತ? ಗೊತ್ತೆಲ್ಲೆ ಅಪ್ಪಾ" ನೀನ್ ಗದ್ದೆ ಉಳಕನ ನಾನು ಕಾಫಿ ರೊಟ್ಟಿ ತಂದೆ ಕೊಟ್ಟನೆ ಅಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೆತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತೆ, ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಥ ಆತೆಲ್ಲೆ. ಒಂದು ದಿನ ಸಂತೆಗೆ ಹೋದ ಅಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರನ ಕಂಡೆ ಮಾತೆಡೆಕನ ನಿಮ್ಮ ಮಜಿ ತುಂಬಾ ಬುದ್ಧಿವಂತ "ಯಾಕೆ?"

ಮಾಸ್ತರೆ?" ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಬಂದೆ ವಿದ್ಯಾ ಕಲ್ಪತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಖುಷಿಪಡೋಕು, " ಅಂದರೆ ಮಜಿ ಈ ವರ್ಷ ಪಾಸ್‌ತಾ ? ಹೇಳುಕೆ ಅಲ್ಲಾ ಮೇಸ್ತೇ?" ಅಲ್ಲಾ (ನಾಚಿಪ್ಪ) ನಂಬಪ್ಪನವರೇ ವಿದ್ಯೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ಹೇಳಿ. ಅದೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಲೀ ಇದ್ದದೇ ಮುಂದಿ ನ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗೆ ಕಳಸೋಕೆತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇಂವ ಸ್ಕೂಲ್ ಸಣ್ಣವ ಎತ್ತರ ಇಲ್ಲೆ ಆ ಮಕ್ಕ ಆ ಕ್ಲಾಸ್‌ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕುದ್ದರೇ ಇವಂಗೆ ಬೋರ್ಡು ಕಾಂಬೊದಿಲ್ಲೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷ ಕ್ಲಾಸ್‌ಲೀ ಮುಂದೆ ಕೂರಿಸೋಳಿ ನೀವು ಬೇಜರ ಮಾಡ್ ಬೇಡಿತ್ತಾ ಹೇಳಿ ಅಪ್ಪನ ಮಾಸ್ತರ್ ಕಳಿಸಿತ್. ಮೂರ್ ವರ್ಷ ಕಳೆದರೆ ಹಳೆ ಮಾಸ್ತರ್. ಹಳೆ ಬೆಂಚು. ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಕ್ಕ ನಾನೇ ಗಟ್ಟಿಂಗಂತಾ ! ಹೇಳಿಕಂಡೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವನೇ ಲೀಡರ್ ಆತ್,

— ಅಜಡ್ಡ ರಾಣಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ. ಕುಶಾಲನಗರ

## ಮಿಲ್ಕಿ ಮೈದ

ಬಾವ ತುಂಬಾ ಕಳ್ಳು ಕುಡಿಯುವ ಜನ. ಹಿಂಗೆ ಇರ್‌ಕಾಕನ ಅವರ ತಂಗೆಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಆಫರ್ ಬಂದದೆ. ಹೈದ ಮಿಲ್ಕಿಲಿ ಇರ್ರು, ತಂಗೆಗೆ ಏನ್ ಕೆಲ್ಯುಯಿಲ್ಲೆ. ಇವಳು ಮನೆಲೆ ಇರ್ರು. ಮಿಲ್ಕಿಯವಂತೆಳಿ ಅಣ್ಣ ಸಂಬಂದ ಒಪ್ಪಿಕಣ್ಣತ್. ಮತ್ತೆ ತಂಗೆನ ಕೇಳತ್ ನಿಂಗೆ ಈ ಹೈದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಉಟ್ಟಾ ತಾ. ತಂಗೆ ಹೇಳ್ತೆ ನಿಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದರೆ ನಂಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಂತೆಳಿ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಂದ ಅಣ್ಣಂಗೆ ಸಮಾಚಾರ ಸಿಕ್ಕತ್. ಅಣ್ಣಂಗೆ ಖುಷಿಯಾತ್. ಹೆಂಗಾರಾಗಲಿ ಮೈದ ಬಾಕಕನ ಕುಪ್ಪಿ ತಂದದೆ. ಇಬ್ಬರು ಸೇರಿ ಲಾಯ್ಲಿ ಕುಡಿಯಕ್ಕಲ್ಲಾಂತಾ. ಮೈದ ಕಳ್ಳು ಕುಡಿಯದೆ ಇರ್ರು ಬಾವಂಗೆ ಗೊತ್ತೆ. ಮೈದ 2-3 ಸಲ ರಚಲಿ ಬಾತ್. ಬಾಕಕನ ಕುಪ್ಪಿ, ಮಾಂಸ ತಾದು. ಇದ್ ಮಿಲ್ಕಿಯವರಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಬಾವ. ಮೂರನ ವರ್ಷಲಿ ನಾದಿನಿಗೆ ಮೊದ್ವೆಯಿತ್ತಾ, ಅದ್ಯೆ ಬಾಕೆ ಆತ್ಲೆ. ಅಂದರೆ ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮಿಲ್ಕಿಯವಂಗೆ ರಚೆ ಸಿಕ್ಕುಲೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಸಾರಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮೊದ್ವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಕಾಗದ ಬರ್ರು ಹೆಂಗೆಲ್ಲೊ ಮಾಡಿ ಗಂಡನ ರಚೆಲಿ ಕರ್‌ಸತ್. ಇಬ್ಬರು ತವರುಮನೆ ಮೊದ್ವೆಗಂತೆಳಿ ಹೋದೊ. ಮೂರ್ತ ಕಳತ್. ಊಟ ಮಾಡಿಕಂಡೆ ಇಬ್ಬರೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದೊ. ಸ್ಕೂಲ್ ಹೊತ್ತು ಕಳ್ಳೆ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಾವ ಮೊದ್ವೆ ಮನೆಂದ ಬಾತ್. ಬಾವ ಕುಡ್ತು ತೇಲಿಯಾಡ್ಲೆ. ಬಾಯಿಂದ ಮಾತು ಹೊರ್‌ಟ್ಟದೆ. ಅಂದರೆ ಅರ್ಥ ಆಲೆ. ಜಲ್ಮ್ ಸುರಿಕಂಡೆ ದುಂಡು ವರಿಕಂಡೆ ಅದು ಉಟ್ಟಾ ಬಾವಾಂತ ಕೇಳ್ತೆ. ಇಂವಂಗೆ ಅರ್ಥ ಆತ್ಲೆ. ಮೈದ ಹೇಳತ್ ಇಲ್ಲೆಂತಾ. ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ತಂಗೆ ಒಳಗಿಂದ ಬಾತ್. ತಂಗೆನ ಕೇಳತ್ ಎಂತಾರ್ ತಂದೊಳ್ಳೆ. ಅಮ್ಮ ನಾ ಯಂತ ತಾದು ಅವರ ಕೇಳತೇಳಿ ಅಮ್ಮ ಹೇಳ್ತೆ. ಬಾವಂಗೆ ಕಳ್ಳು ಕುಡ್ತು

ಸ್ವಯೆಂದಿಲ್ಲೆ. ಇಂವ ಜೋರಾಗಿ ಕೈಯಾಲೆಲ್ಲಾ ನಿಂತೆ ಕಂಡೆ ಮಿಲ್ಕಿಯವಂಗೆ. ಮಿಲ್ಕಿಯವ ನಿಮ್ಮ ಇಂದು ಮೊದ್ವುಂತೆಳಿ ಗೊತ್ತೆ. ಬಂದೋಳೊ ಬರಿ ಕೈ ಆಡಿಸಿಕಂಡೆ. ನಾಲ್ವೆದು ಕುಪ್ಪಿ ಹಿಡ್ಯಂಡೆ ಬಾದಲ್ಲ. ಬನ್ನಿ ನಾ ಕುಡ್ತಿನಂತೆಳಿ ಕಿರ್‌ಚಿ ಕಿರ್‌ಚಿ ನೆಂಟರ ಮುಂದೆ ಹೇಳ್ತೊ. ಇಂವ ನನ್ನ ತಂಗೆ ಗಂಡ ಮಿಲ್ಕಿಯವ್. ಆಚಿಕರೆ ಪೆಮ್ಮಿ ಉಟ್ಟಲ್ಲಾ ಅಂವ ರಚೆಲ್ಲಿ ಬಾಕಕನ ತಾದೊ ನೋಡೋಕು. ತಂದದರ ತಾನೂ ಕುಡ್ತದೆ ಎಲ್ಲವ್ಯೂ ಕರ್ಡ್ ಕುಡ್ತಿದೆ. ಅಂವ ಕುಡಿಯೋದರ ನೋಡೋಕ್ ಕುಪ್ಪಿ ಎತ್ತಿ ಹಂಗೆ ಗಟ ಗಟಾಂತ ಬಾಯ್ಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿದೆ. ಅಂವುರ ಮಿಲ್ಕಿಯವಂತೆಳಿ ಬಯ್ಯಂಡೆ ಕೊಂಬರ ಹುಕ್ಕಿ ಕಟ್ಲ ಮೂಲೆಲಿ ಸಾರಾಯಿ ಹುಡ್ತಿದೊ. ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ತಾನು ಸಿಕ್ಕುದು. ಇದರ ನೋಡ್ಲೆ. ತಂಗೆ ಗಂಡ ತಂದ ಮಿಲ್ಕಿ ಕಳ್ಳುನ ಮುಕ್ಕಾಲು ಗ್ಲಾಸ್ ಹೊಯ್ಲೆ ಕೊಡ್ತು ಅಣ್ಣಂಗೆ. ಅದರ ಕುಡ್ಲೆ ಮಲಗಿದ ಬಾವ ಬೆಳಗಾಗಿ ಮದ್ಯಾಹ್ನನ್ಮಾತ್ ಇನ್ನಾದರೂ ಎದ್ದೆತ್ತೆ. ಒಮ್ಮೆ ನೀವಾದರೂ ಹೋಗಿ ಅವರ ಹೇಳ್ಲಿಪಿರಾ.

— ಕೊರಂಬಡ್ಡೆ ಹೇಮ ಕುಶಾಲಪ್ಪ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ನಗೆ ಹಿನಿ

ಶ್ರೀಮಂತ ರೋಗಿಯೊಬ್ಬಳ್ ಡಾ. ಅನಿತಾಳ ಅನು ಕ್ಷಿಣಿಕೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತೆ.

ಡಾ. ಅನಿತಾ : "ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡಿಕಣಿಕೆ ನೀವ್ ದಿನಾ ಎರೆಡ್ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡೊಕು".

ರೋಗಿ : ನಾನು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡ್‌ನೆ. ಆದರೆ ಕಾರಿಗೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬೇಕಲೆ.

## ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಲ್ವುದು ಬ್ಯಾಡ

ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಜನಂಗ ತುಂಬಾ ಹೆಸರ್ ಪಡ್ತಾಟ್ಲು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೌಡರ್‌ಗಳ ಕಾರಣತೇಳೆಕ್. ಡಾಕ್ಟರ್, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್, ಆಫೀಸರ್, ಬಿಸಿನೆಸ್, ಮಾಡುವು ವಿದ್ಯಾವಂತರ್ ಬುದ್ಧಿವಂತರ್ ಒಳ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ. ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ, ಸ್ಕೂಲು ಉಟ್ಟು, ಗೌಡ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಸಮ್ಮೇಳನ. ಕೈಲ್ ಪೊದ್ ಆಚರಿಸ್ತ ಒಳಿಯಾಕೆ? ತಿಂದ್ ಕುಡ್ಲ್ ಜೋಬು ಒಳಗೆ ಕೈ ಹಾಕಂಡ್ ಹೋಕೆ ಅಲ್ತ. ನಾವು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿರಕು. ಒಂದಾಗಿ ಬಾಳಕು, ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಸೆಲೆ ನಮಗಿರಕುತೇಳಿ. ಒಬ್ಬ ನಮ್ಮವ ಇನ್ನೊಬ್ಬ..... ಮನ್ನಂಗ ಜೀವ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದದ. ನಮ್ಮವ ನಾಲ್ಕು ದೇವುನ ಬೇಡಾದ್, ಕಾಪಾಡ್ತ. ಆಗ ಅವು ನೀನ್ ಹೋಗ್, ನೀನ್ ಹೋಗ್ ತೇಳಿ ಆಕನ ಜೀವ ಹೋಗಿ ಆದೆ. ಅದೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಒಂದು ದೇವುನ ಬೇಡ್‌ಕನ ಅವನ

ಬಂದ್ ಕಾಪಾಡ್‌ದ. ನಮ್ಮವನ ನಾಕ್ ದೇವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವನಕಿಂತ ಲಾಯ್ ನಮ್ಮವನ ಕಾಪಾಡಕಾಗಿತ್. ನಮ್ಮ ಜನ ಹತ್ ಜನ ಕಾಣುವಂಗ ಆಲದ ಮರಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವೆ. ಯಾರ್ ಕಾಣದಿರ್‌ಕನ ಕೊಡ್ತಿತಕಂಡ್ ಕಡ್ಡವೆ. ಇದರಿಂದ ಎಂಥ ಪ್ರಯೋಜನ. ಒಬ್ಬ ನಮ್ಮವಂಗ ಸೂ..... ತೇಳ್ ಆಗ ಅವ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಕೇಳ್ವು ಹೆಂಗ ಹೇಳ್‌ರೆ ಎಂತತಾ. ಅಷ್ಟೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕಣಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವು ಒಳೊ. ಯಾಕೆ ಹಿಂಗಾದೊ? ಗಡ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಪಂತಿಕೆನ ಉಪಯೋಗಿಸಿ. ಆಗ ಈತರ ಆದುಲೆ. ಅರೆಭಾಷೆ ಗೌಡರ್ ಆಗಿ ನಾವು ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಆದು ಬ್ಯಾಡ. ಯಾಕೆ ತೇಳರೆ ಬಳ್ಳಿ ಮರನ ನಂಬಿಕಂಡ್ ಇರ್ತು. ಅದೇ ಮರ ನಾವಾದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಇರಕ್.

— ಕುಂಜಿಲನ ಆರ್. ರಾಜ, ಕುಂಬಳದಾಳು.

### 13 ನೇ ಪುಟದಿಂದ

ಪೂಜಾಯ ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ಬಜತಾಂ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಾಯ ತಾ ಹೇಳಿ ಈ ಪ್ರಸಾದನ ಸದಾ ಜೊತೆಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಾದೆ ತಾ ಹೇಳಿ. ಮೆಲ್ಲಂಗ ಜೋಳಿಗನ ಎತ್ತಿಕಂಡ್ ಮೇಲೆ ಎದ್ದತ್.

ಅಷ್ಟಿ ನನ್ನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಲಕ್ಷಣಲಿ ಇಲ್ಲೇ ಹತ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಲಕಿಗೆ ಕಂಕಣ ಬಲ ಕೂಡಿ ಬರುವ ಲಕ್ಷಣ ಕಾಣ್ತೆ. ಆ ಗೂಡೆಂ ಒಂದ್‌ಕಾಲು ಊನ ಇರ್ದು. ಈ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಜಲದೊಳಗಿನ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಕಂಡಿತ್. ಆ ಬಾಲಕಿನ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಯಾವುದಮ್ಮಾ ತಾ ಕೇಳ್ತೆ. ಆಗ ಆ ಗೂಡೆ ಸರಸ್ವತಿ ಬಂದ್ ಓ ನೀವು ಕೇಳ್ತಾ ಇರ್ದು ಅದೇ ಶಾಂತಿ ಅಕ್ಕನ ಕಂಡದ ಅವಳ ಮನ ಇದೇ ಲೈನಾಲಿ ಕೊನೇಂದ ಎರಡನೆ ಮನೆ ತಾ ಹೇಳಿ ದೂರದಿಂದಲೇ ಕೈ ತೋರಿತ್. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇವುಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಎದ್ ಹೊರಟತ್. ಶಾಸ್ತ್ರ ಕೇಳಮ್ಮಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ತಾ ಹೇಳಿಕಂಡ್ ಆ ಕುಂಟಿ ಶಾಂತಿ ಗೂಡೆನ ಮನೆ ಕಣೆಗೆ ಹೊರಟತ್.

ನಗೆ ಹನಿ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರೊ ಮನೆ ಹತ್ರ ಇದ್ದ ಸರಿತ ಅವರ ಕೇಳ್ತೆ.

"ಸಾರ್, ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಿಗ ಎನ್ ಅನ್ನಿದ"

"ಹೌದಮ್ಮ ಎಲ್ಲವ್ಯಾ ಮಾತಾಡುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬೇಕೇ ಬೇಕ್"

"ಹಾಬಾ! ಹಂಗಾರೆ ನಾನ್ ನಿಮ್ಮ ಟೆಲಿಫೋನಾಲಿ ನನ್ನ ಡೆಲ್ಲಿಲಿರುವ ಮಾಮನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೊಲ್ವ ಮಾತಾಡ್"

### ನಿಂಗಾಗಿ

ಕಿಲಕಿಲತ ನೆಗಾಡಿ ನೀ ಹಾಲ್‌ಸಕ್ಕರೆ ಸುರಿಬ್ಯಾಡ  
ಹಾಲ್ ಸಕ್ಕರೆ ಸೇರ್ದಿರೆ ಏನಾತ್ ? ನನರಾಜ  
ಎಲ್ಲಿಂದ ತಕಂಡ್ ಬರಲಿ ಟೀ ಹೊಡಿನ?

ಕಲ್ಗಲಿ ಕೆತ್ತಿದ ಬರಹನ ಅಳಿಸಕ್  
ಆದರೆ, ಈ ಪದನ ಅಳಿಸಿಕೆ ಆದೆಯಾ? ನನರಾಜ  
ಮನಸೊಳ್‌ಗಿರುವ ಸಂಪದನಾ

ಆಕಾಶಲಿ ಚಂದಮಾಮ ಹೊಳ್‌ದದ  
ಹಾಲ್‌ನಗೆ, ಬಾಳ್‌ಲಿ ಬಂದದೆ? ನನರಾಜ  
ಕೈ ಎತ್ತ್‌ಕನ ಸಿಕ್ಕುಲೆ ಯಾಕೆ

ಬರಗಾಲಲಿ ಸುಡು ಬಿಸ್‌ಲಾಲಿ  
ಬಾರದ ಮಳೆಗೆ ಕಾದಂಗೆ? ನನರಾಜ  
ಬಾಗ್‌ಲಾಲೆ ನಿಂಗ ಕಾದೆ ನಾನ್

ಯಾಲದಾಳು ಈ ಚಂದ್ರಕಲಾ  
ಮಡಿಕೇರಿ.

ನಗೆ ಹನಿ

ಪೋಲಿಸ್ : ನೀನು ಅವನನ್ನು ಯಾಕೆ ಕೋಲೆ ಮಾಡಿದ್ದು.  
ಆರೋಪಿ : ಇಲ್ಲಾ ಸಾರ್, ಮೊದಲು ಅವನೇ ನನ್ನನ್ನು ಕೋಲೆ ಮಾಡಿದ್ದು.

ಇದ್ದಾಗ ಹೋರಾಟ, ಇಲ್ಲದಾಗ ತೂರಾಟ.

ಸಂಗಾತಿ ಪದ ಬಂಧ - ೧

ಮನೆ ಹೆಸರನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ

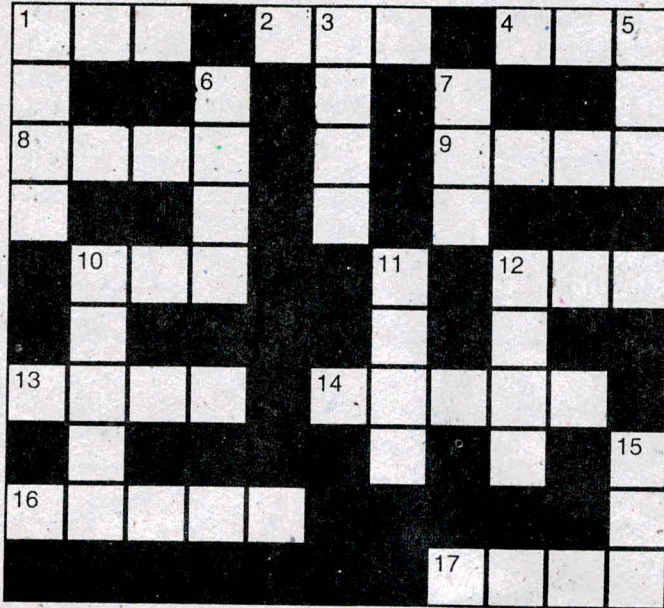
— ಸಿಂಚನ

ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ

1. ಪಂಜರದಿಂದ ಹಕ್ಕಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಆದ (3)
2. ಅಜ್ಜ ದೀರ್ಘವಾದರು ಸಹ ಮನೆಯಡ್ಡೆ ಬಂದುಟ್ಟಿಲಾ (3)
4. ಬೊಟ್ಟೆ ಹೊಡ್ಡ್ಡೆ ಹೊಡ್ಡ್ಡೆ ಸುಸ್ತಾಗಿ ತಿರುಗಿ ಬುಟ್ಟುಟು (3)
8. ಪಳೆಯದಾದ ಗಾಯ ಮಾಗಿಟ್ಟು ಕಂಡದೆ (4)
9. ಜತ್ತ ಅಂತೇಳುವ ಅಣ್ಣನಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಯನಾ (4)
10. ಕುಟ್ಟಿ ಕುಟ್ಟಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಹೋದೊ (3)
12. ಮೂರು ಜನ ವನಕ್ಕೆ ಹೋದವ ಗಡ (3)
13. ಪೀಚೆ ತರಕಾರಿನ ಮನೆಗೆ ಮಿಷಿಲಿ ತಂದವಯಲಾ (4)
14. ಕೆಳಗನೋ ಮೇಲೆನೂ ಒತ್ತಾಸಿ ಒಂದು ಮನೆ ತಾನೆ (5)
16. ಉಳುಮೆ ಮಾಡ್ತಾ ವಾರನ ಸನ ಮಾಡಿಕಂಡ್ರೆ ಆದು, ಆದ್ರೆ ಸುಸ್ತಾಗಿ ತಿರುಗಿ ಹೋಗಿಬುಟ್ಟಿ ಕಷ್ಟ (5)
17. ಕುದುಕನ 'ಪಜೆ' ಸಮೇತ ಹೊತ್ತ್ಕಂಡ್ ಹೋಗಿ ಬುಡ್ಡ್ (4)

ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ:

1. ಪಂಜಿನ ಮೆರವಣಿಗೆಲಿ ಹಳ್ಳ ಸನ ಸೇರಿಕಂಡ್ (4)
3. ಜಪ್ಪೆ ತೇಳ್ಕುಣ ಗೋವಕ್ಕೆ ಹಾರಿಯೇ ಹೋಗಿಬುಟ್ಟೊ (4)
5. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬೋಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಉಂಡತ್ ಆ ಬಟಿಯ (3)
6. ಚೀಪಿನ ಆ ಯಮ್ಮ ಹೊತ್ತ್ಕಂಡ್ ಬಾದು ನೋಡಿ (4)
10. ಕುಲನ ಚೆಟ್ಟಿಗಳ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೋಡ್ರೆ ಹಂಗಾದು (5)
11. ಊರೊಳಗೆ ಒಳೋನತಾ ಕೇಳಿಕಂಡ್ ಬಂದವ್ಕೆ ಏನ್ತಾ ಹೇಳ್ತು (4)
12. ಮೂಲೆಲಿ ಇರ್ತು ಅವನ ಮನೆ ಹಾದೋ ಅಲ್ಲವೋ (4)
15. ತಲೆಗೆ ಅಜಿನ ಮರದ ಎಲೆ ಬಿದ್ದೆ ಅದಂತ ಪೆಟ್ಟಾದು (3)



— ಅಚ್ಚಲ್ಪಾಡಿ ಕವಿತ ಬೋಜಪ್ಪ, ಕಾಟಕೇರಿ.

ಹೆಣ್ಣು ಸಂಸಾರದ ಕಣ್ಣು, ಆದರೆ ಗಂಡು ಸಂಸಾರದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು.



## ಎರಡನೇ ವರ್ಷದ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ಶುಭಾಶಯ

ನಿನ್ನ ಬಾಳು ಚಿರಾಯುವಾಗಲೆಂದು ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷದ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಶುಭಾಶಯವನ್ನು ಕೋರುವ

ಅಜ್ಜ ಮತ್ತು ಅಜ್ಜಿ :

ಕಲ್ಲು ಮುಟ್ಟು ರಾಮಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮವ್ವ, ಕಾಂತೂರುಗ್ರಾಮ

ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಅಂಟಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ :

ಕಲ್ಲು ಮುಟ್ಟು ಸೋಮಯ್ಯ, ಜಮುನ ಮತ್ತು ನೇಶಿಕ್ ಕಾಂತೂರು ಗ್ರಾಮ.

ಅತ್ತೆ, ಮಾವ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು :

ಅಕ್ಕಾರಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಶೋಭ, ಯತೀನ್ ಮತ್ತು ಲವ್ಯ, ಹಾಕತ್ತೂರು ಗ್ರಾಮ.

ಕುಂಜಲನ ರಮೇಶ, ನಳಿನಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಿತ್,

ಕುಂಬಳದಾಳು ಗ್ರಾಮ.

ಪ್ರೀತಿಯ ಕಣ್ಣಿನ ಜಯಶ್ರೀ (ಲಚ್ಚಿ)

ಜನನ : 13-2-1999

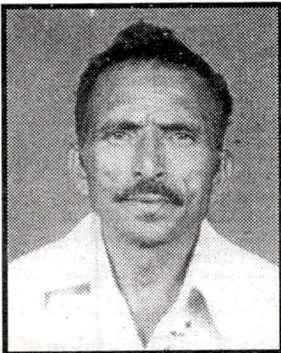
(ಕಲ್ಲು ಮುಟ್ಟು ಬಸಪ್ಪ ಮತ್ತು ರೂಪರವರ ಪುತ್ರಿ)

## ಸಿಟ್ವ್ ಇರ್ಯಾಗದ್

"ಸಿಟ್ವ್" ತೇಳ್ವು ಮನುಷ್ಯಂಗೂ ಉಟ್ಟು. ಪ್ರಾಣಿಗೂ ಉಟ್ಟು. ಪ್ರಾಣಿ ಸಿಟ್ವ್ ಬಂದರೆ ಹುಚ್ಚಿ ಹುಚ್ಚಿ ತರ ಆಡ್ತೆ. ಪ್ರಾಣಿನ ಸಿಟ್ವ್ನ ತಡಿಯಕ್ಕಾದುಲೆ. ಸಿಟ್ವ್ನ ತಡಿವಂತ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯಂಗ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಸಿಟ್ಟುಲೂ ಅದರ ತಡೆಂಡ್ ನಗ್‌ಮೊಗ ತೋರ್ಪಕ್. ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕೆ ಕಿಲೆಂಬು ಹಿಡ್ಡೆಂಗ ಸಿಟ್ವ್ ಮನುಷ್ಯನ ಹಾಳ್ ಮಾಡ್ತೆ. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸಿಟ್ವ್ನ ಹಿಡ್ಡೆ ಹಾಕದಿದ್ದರೆ ನಾವು ನಾವೇ ಹಾಳಾದವೆ. ಸಿಟ್ವ್ನ ಹದ್ದ ಬಸ್ತಲಿ ಇಟ್ಟಾಕಣವನ ನಿಜವಾದ ಮನುಷ್ಯ. ಕುದುರನ ಹಂಗ ಬುಟ್ಟರೆ ತಾರಾಮಾರಾ ಓಡ್ತೆ. ಲಗಾಂ ಹಾಕಿರೆ ಹದ್ದ ಬಸ್ತಲಿ ಓಡ್‌ಸಕ್. ಹಂಗ ಸಿಟ್ವ್‌ತ್ತೇಳ್ವನ ಅದರ ಪಾಡ್‌ಗೆ ಬುಟ್ಟರೆ ಆಗದಂತದ್ ಆದೆ. ಕಿಚ್ಚಿ (ಬೆಂಕಿ) ಒಲೆ ಒಳ್ಳೆ ಇರಕು. ಹೊರಗೆ ಬುಡ್‌ಕಾಗದ್. ಹಂಗ ಸಿಟ್ವ್ನ ಮನ್ನೆ ಒಳಗೆ ಇಟ್ಟಾಕಂಡ್ ಹೊರಗೆ ಹೊತ್ತಿಕಾಗದ್. ಹಂಗನೆ ಸಿಟ್ವ್ನ ಅವನ ಮನಸ್‌ನೊಳಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟಾಕಣಕು. ಹೊರಗೆ ಬುಡಿಕಾಗದ್. ಸಿಟ್ವ್ನ ಅದರ ಪಾಡಿಗೆ ಬುಡದೆ ತನ್ನ ಹದ್ದ ಬಸ್ತಲಿ ಇಟ್ಟಾ ಕಣಿಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಕು.

ಕೊಡವ ಭಾಷೆಲಿ : ಚೀಂದ್ರಮಾಡ ಮುತ್ತಪ್ಪ

ಅರಭಾಷೆಗೆ : ಪಟ್ಟಡ ಪ್ರಭಾಕರ



## ಚಿರಸ್ಮರಣೆ

ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನ ಅಗಲಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾಗೊಳಂ. ಆದರೆ ಇಂದಿಗೆ 10 ವರ್ಷ ಕಳೆದು ನಿಮ್ಮ ಸವಿನೆನಪು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳುಟ್ಟು. ನಿಮ್ಮ ಆದರ್ಶ ಗುಣಗಳೆ ನಮಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿಟ್ಟು. ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಶಾಂತಿ ಕೊಡಲಿತ್ತೇಳಿ ಕೈಮುಗಿದು ಬೇಡುವ

ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ : ಕರಕರನ ಪೂವಮ್ಮ

ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು,

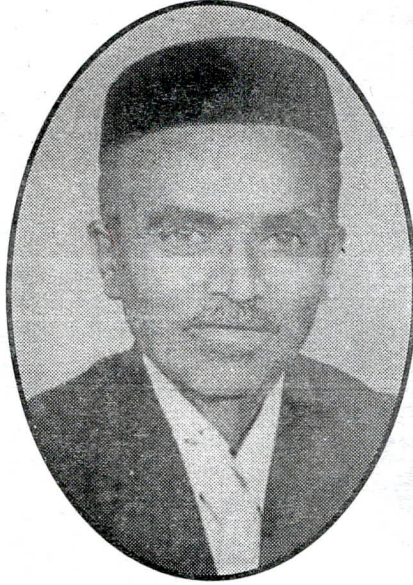
ಸೊಸೆಯಂದಿರು, ಅಳಿಯಂದಿರು,

ಪಿಳಿಕ ಪವಿ, ಪ್ರಶಾಂತ್ ಹಾಗೂ ಲಿಖಿತ್, ಗಾಳಿಬೀಡು

ಕರಕರನ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ

ಜನನ : 8-5-1935 ಮರಣ : 20-2-1992

## ತೃತೀಯ ವರ್ಷದ ಪುಣ್ಯಸ್ಮರಣೆ



ಜನನ : 27-7-1926

ಮರಣ : 10-2-1998

### ದಿ. ನಂಗಾರು ಸೋಮಪ್ಪ ರಾಮಯ್ಯ

ನಿಮ್ಮ ಸವಿನೆನಪುಗಳು, ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಿತನುಡಿಗಳು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಗಲಿಕೆಯ ಕಟು ಸತ್ಯ ಅರಿವಾದಾಗ ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿ ಮರೆಯಾಗುವ ಈ ಕಂಬನಿ ನಿಮ್ಮ ಅಗಲಿಕೆಯ ನೋವು ನಿವಾರಿಸುವುದೇ?

ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಆ ಭಗವಂತನು ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ,

ಶ್ರೀಮತಿ ನಂಗಾರು ಮಾಚಮ್ಮ ರಾಮಯ್ಯ  
ಶ್ರೀಮತಿ / ಶ್ರೀ ನಂಗಾರು ಸೋಮಪ್ಪ ಪೊನ್ನಪ್ಪ  
ಶ್ರೀಮತಿ / ಶ್ರೀ ನಂಗಾರು ಸೋಮಪ್ಪ ಚಂಗಪ್ಪ  
ಶ್ರೀಮತಿ ಮೂಲೆ ಮಜ್ಜು ಯಶೋಧ ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ  
ಶ್ರೀಮತಿ ಪಾಣತ್ತಲೆ ವಸಂತಿ ಪಳಂಗಪ್ಪ

ಶ್ರೀ ನಂಗಾರು ರಾಮಯ್ಯ ನಾಣಯ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಗೀತಾ ನಾಣಯ್ಯ  
ಶ್ರೀ ನಂಗಾರು ರಾಮಯ್ಯ ಮೋಹನ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಲೋಚನ ಮೋಹನ  
ಶ್ರೀ ನಂಗಾರು ರಾಮಯ್ಯ ನಿಂಗರಾಜು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಮಿತ ನಿಂಗರಾಜು

ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಾದ

ಆಶಿರ, ಆಶಿತ, ಅಶ್ವಿನಿ, ದರ್ಶಿನಿ, ನವ್ಯ,  
ಸ್ಕೂರ್ತಿ, ರಮ್ಯ, ಗೀತಾ, ದಿಲೀಪ್,  
ಯಶ್‌ವಂತ್, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ರಜನಿ, ಗೀತಾ,  
ಮೋದನ್ ಪ್ರಿಯಾ, ರಂದನ್ ಪ್ರಿಯಾ

ಆಡಳಿತ ವೃಂದ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯೋಪಧ್ಯಾಯಿನಿ  
ಲಿಟ್ಟಲ್ ಪ್ಲವರ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್, 16ನೇ 'ಬಿ' ಮೇನ್,  
ಹೆಚ್.ಎ.ಎಲ್., 2ನೇ ಸ್ಟೇಜ್, ಇಂದಿರಾನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 008

**Kodagu Sangathi** Kannada Fortnightly Edited, Published, Printed & Owned by  
Pattada P. Sheelamani, No. 35, Savitha Nilaya, I Cross, 4th Block, **Jayalaxmipuram**,  
Mysore - 12. And **SANGATHI** Office © : 0821/516771. And Printed at Sri Guru Raghavendra  
Printers, 489, Devamba Agrahara, K. R. Mohalla, Mysore - 24. ☎ : 0821/431792.